

A9-0269/2022

8.11.2022

PRANEŠIMAS

Ilgalaikė ES kaimo vietovių vizija: stipresnės, sujungtos, atsparios ir klestinčios kaimo vietovės iki 2040 m.
(2021/2254(INI))

Žemės ūkio ir kaimo plėtros komitetas

Pranešėja: Isabel Carvalhais

Susijusių komitetų nuomonės referentas pagal Darbo tvarkos taisyklių
57 straipsnį:
Álvaro Amaro, Regioninės plėtros komitetas

TURINYS

	Psl.
PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS	3
AIŠKINAMOJI DALIS	21
REGIONINĖS PLĖTROS KOMITETO NUOMONĖ	25
MOTERŲ TEISIŲ IR LYČIŲ LYGYBĖS KOMITETO NUOMONĖ	34
INFORMACIJA APIE PRIĖMIMĄ ATSAKINGAME KOMITETE	46
GALUTINIS VARDINIS BALSAVIMAS ATSAKINGAME KOMITETE	47

PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS

Ilgalaikė ES kaimo vietovių vizija: stipresnės, sujungtos, atsparios ir klestinčios kaimo vietovės iki 2040 m. (2021/2254(INI))

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į 2021 m. birželio 30 d. Komisijos komunikatą „Ilgalaikė ES kaimo vietovių vizija: stipresnės, sujungtos, atsparios ir klestinčios kaimo vietovės iki 2040 m.“ (COM(2021)0345),
- atsižvelgdamas į Jungtinių Tautų darnaus vystymosi darbotvarkę iki 2030 m. ir į darnaus vystymosi tikslus,
- atsižvelgdamas į 21-ojoje Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos šalių konferencijoje priimtą Paryžiaus susitarimą,
- atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 39 ir 174 straipsnius,
- atsižvelgdamas į 2020 m. gruodžio 17 d. Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) 2020/2093, kuriuo nustatoma 2021–2027 m. daugiametė finansinė programa¹,
- atsižvelgdamas į 2021 m. birželio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/1119, kuriuo nustatoma poveikio klimatui neutralumo pasiekimo sistema ir iš dalies keičiami reglamentai (EB) Nr. 401/2009 ir (ES) 2018/1999 (toliau – Europos klimato teisės aktas)²,
- atsižvelgdamas į 2021 m. gruodžio 2 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/2115, kuriuo nustatomos valstybių narių pagal bendrą žemės ūkio politiką rengtinių strateginių planų (BŽŪP strateginių planų), finansuotinių iš Europos žemės ūkio garantijų fondo (EŽŪGF) ir iš Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP), rėmimo taisyklės ir panaikinami reglamentai (ES) Nr. 1305/2013 ir (ES) Nr. 1307/2013³,
- atsižvelgdamas į 2021 m. gruodžio 2 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/2116 dėl bendros žemės ūkio politikos finansavimo, valdymo ir stebėsenos, kuriuo panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 1306/2013⁴,
- atsižvelgdamas į 2021 m. birželio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/1060, kuriuo nustatomos bendros Europos regioninės plėtros fondo, „Europos socialinio fondo +“, Sanglaudos fondo, Teisingos pertvarkos fondo ir Europos jūrų reikalų, žvejybos ir akvakultūros fondo nuostatos ir šių fondų bei Prieglobsčio,

¹ OL L 433, 2020 12 22, p. 11.

² OL L 243, 2021 7 9, p. 1.

³ OL L 435, 2021 12 6, p. 1.

⁴ OL L 435, 2021 12 6, p. 187.

migracijos ir integracijos fondo, Vidaus saugumo fondo ir Sienų valdymo ir vizų politikos finansinės paramos priemonės taisyklės⁵,

- atsižvelgdamas į 2021 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/694, kuriuo nustatoma Skaitmeninės Europos programa⁶,
- atsižvelgdamas į savo 2016 m. spalio 27 d. rezoliuciją „Kaip įgyvendinant bendrą žemės ūkio politiką (BŽŪP) galima pagerinti darbo vietų kūrimą kaimo vietovėse?“⁷,
- atsižvelgdamas į savo 2017 m. balandžio 4 d. rezoliuciją dėl moterų ir jų vaidmens kaimo vietovėse⁸,
- atsižvelgdamas į 2017 m. lapkričio 15 d. Europos Parlamento rezoliuciją „Veiksmų planas gamtai, piliečiams ir ekonomikai“⁹,
- atsižvelgdamas į savo 2018 m. gegužės 30 d. rezoliuciją dėl maisto ir ūkininkavimo ateities¹⁰,
- atsižvelgdamas į savo 2018 m. spalio 3 d. rezoliuciją dėl konkrečių kaimo, kalnų ir atokių vietovių poreikių¹¹,
- atsižvelgdamas į savo 2022 m. kovo 8 d. rezoliuciją dėl sanglaudos politikos vaidmens skatinant novatorišką ir pažangią pertvarką ir regionų IRT jungtis¹²,
- atsižvelgdamas į savo 2020 m. spalio 8 d. rezoliuciją „Europos miškų strategija. Tolesni veiksmai“¹³,
- atsižvelgdamas į savo 2020 m. spalio 20 d. rezoliuciją dėl sąžiningos, sveikos ir aplinkai palankios maisto sistemos pagal strategiją „Nuo ūkio iki stalo“¹⁴,
- atsižvelgdamas į savo 2021 m. birželio 9 d. rezoliuciją „2030 m. ES biologinės įvairovės strategija. Gamtos grąžinimas į savo gyvenimą“¹⁵,
- atsižvelgdamas į 2019 m. gruodžio 11 d. Komisijos komunikatą „Europos žaliasis kursas“ (COM(2019)0640),
- atsižvelgdamas į 2020 m. gegužės 20 d. Komisijos komunikatą „Sąžininga, sveika ir aplinkai palanki maisto sistema pagal strategiją „Nuo ūkio iki stalo“ (COM(2020)0381),
- atsižvelgdamas į 2020 m. gegužės 20 d. Komisijos komunikatą „2030 m. ES biologinės

⁵ OL L 231, 2021 6 30, p. 159.

⁶ OL L 166, 2021 5 11, p. 1.

⁷ OL C 215, 2018 6 19, p. 228.

⁸ OL C 298, 2018 8 23, p. 14.

⁹ OL C 356, 2018 10 4, p. 38.

¹⁰ OL C 76, 2020 3 9, p. 62.

¹¹ OL C 11, 2020 1 13, p. 15.

¹² OL C 347, 2022 9 9, p. 37.

¹³ OL C 395, 2021 9 29, p. 37.

¹⁴ OL C 184, 2022 5 5, p. 2.

¹⁵ OL C 67, 2022 2 8, p. 25.

- įvairovės strategija. Gamtos grąžinimas į savo gyvenimą“ (COM(2020)0380),
- atsižvelgdamas į 2021 m. lapkričio 12 d. Komisijos komunikatą „Nenumatytų atvejų planas siekiant užtikrinti maisto tiekimą ir aprūpinimą maistu per krizes“ (COM(2021)0689),
 - atsižvelgdamas į 2021 m. liepos 16 d. Komisijos komunikatą „Nauja 2030 m. ES miškų strategija“ (COM(2021)0572),
 - atsižvelgdamas į 2022 m. vasario 4 d. Komisijos komunikatą dėl 8-osios Sanglaudos ataskaitos „Sanglauda Europoje iki 2050 m.“ (COM(2022)0034),
 - atsižvelgdamas į 2020 m. birželio 17 d. Komisijos ataskaitą dėl demografinių pokyčių poveikio (COM(2020)0241),
 - atsižvelgdamas į 2021 m. sausio 27 d. Komisijos žaliąją knygą dėl senėjimo „Kartų solidarumo ir tarpusavio atsakomybės puoselėjimas“ (COM(2021)0050),
 - atsižvelgdamas į 2016 m. rugsėjo mėn. Korke įvykusios Europos konferencijos kaimo plėtros klausimais šalių priimtą Korko 2.0 deklaratiją „Geresnis gyvenimas kaimo vietovėse“,
 - atsižvelgdamas į 2018 m. balandžio 13 d. Bledo (Slovėnija) pasirašytą Bledo deklaratiją dėl pažangesnės ES kaimo vietovių ateities,
 - atsižvelgdamas į 2018 m. rugsėjo 28 d. Generalinės Asamblėjos priimtą Jungtinių Tautų Deklaraciją dėl valstiečių ir kitų kaimo vietovėse dirbančių žmonių teisių,
 - atsižvelgdamas į savo 2022 m. gegužės 3 d. rezoliuciją dėl ES ekologinio žemės ūkio veiksmų plano¹⁶,
 - atsižvelgdamas į Jungtinių Tautų komiteto bendrąją rekomendaciją Nr. 34 (2016) dėl moterų diskriminacijos panaikinimo kaimo vietovėse gyvenančių moterų teisių srityje,
 - atsižvelgdamas į Europos socialinių teisių ramsčio 20 principą,
 - atsižvelgdamas į Europos Parlamento Žemės ūkio ir kaimo plėtros komiteto užsakytą ir 2022 m. balandžio mėn. Struktūrinės ir sanglaudos politikos teminio skyriaus paskelbtą tyrimą „Europos ūkininkavimo modelio ateitis. Socialiniai, ekonominiai ir teritoriniai ūkių ir ūkininkų skaičiaus mažėjimo padariniai ES“ (angl. „The future of the European Farming Model - Socio-economic and territorial implications of the decline in the number of farms and farmers in the EU“),
 - atsižvelgdamas į 2021 m. kovo 25 d. Komisijos komunikatą dėl ekologinės gamybos plėtros veiksmų plano (COM(2021)0141),
 - atsižvelgdamas į savo 2022 m. kovo 24 d. rezoliuciją dėl poreikio skubiai parengti ES veiksmų planą siekiant užtikrinti aprūpinimą maistu ES viduje ir už jos ribų,

¹⁶ Priimti tekstai, P9_TA(2022)0136.

atsižvelgiant į Rusijos invaziją į Ukrainą¹⁷,

- atsižvelgdamas į 2021 m. balandžio 8 d. Komisijos tarnybų darbinį dokumentą „BŽŪP poveikio kartų kaitai, vietos plėtrai ir darbo vietoms kaimo vietovėse vertinimas“ (SWD(2021)0078),
 - atsižvelgdamas į 2022 m. sausio 26 d. Europos regionų komiteto nuomonę „Ilgalaikė ES kaimo vietovių vizija“¹⁸,
 - atsižvelgdamas į 2022 m. kovo 23 d. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę „Ilgalaikė ES kaimo vietovių vizija“¹⁹,
 - atsižvelgdamas į savo Darbo tvarkos taisyklių 54 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Regioninės plėtros komiteto ir Moterų teisių ir lyčių lygybės komiteto nuomones,
 - atsižvelgdamas į Žemės ūkio ir kaimo plėtros komiteto pranešimą (A9-0269/2022),
- A. kadangi kaimo vietovės sudaro apie 83 proc. visos ES teritorijos ir jose gyvena apie 137 mln. žmonių (30 proc. ES gyventojų); kadangi ES kaimo vietovės yra labai svarbios kaip maisto gamybos, miškų ir energijos gamybos, visų pirma atsinaujinančiųjų išteklių energijos, vietos, taip pat siekiant Europos žaliojo kurso, poveikio klimatui neutralumo ir darnaus vystymosi tikslų; kadangi kaimo vietovėse, visų pirma atokiuose ir mažiau išsivysčiusiuose kaimo regionuose, kalnuotose vietovėse, salose ir atokiausiuose regionuose susiduriama su specifiniais ilgalaikiais neįveiktais iššūkiais ir nepripažįstamas jų unikalus vystymosi ir inovacijų potencialas;
- B. kadangi per pastarąjį dešimtmetį bendra kaimo vietovių gyventojų dalis ES lygmeniu mažėjo ir per 50 metų yra gerokai sumažėjusi dėl senėjimo ir išvykimo (urbanizacijos); kadangi vyresnių nei 65 metų žmonių dalis paprastai yra didžiausia kaimo vietovėse ir numatoma, kad ateityje ji didės; kadangi tikėtina, kad iki 2050 m. keturiuose iš penkių ES kaimo regionų gyventojų skaičius sumažės ir atokios kaimo vietovės praras dar daugiau gyventojų;
- C. kadangi SESV 174 straipsnyje teigiama, kad Sąjunga turi siekti mažinti įvairių regionų išsivystymo lygio skirtumus, ypatingą dėmesį skirdama tam tikriems regionams, ypač kaimo vietovėms; kadangi, siekiant darnaus vystymosi, kaimo teritorijos turi gauti tinkamą finansinę paramą;
- D. kadangi vidutinis užimtumo lygis ES kaimo vietovėse 2012–2020 m. kito teigiamai, nors skirtingose valstybėse narėse jis kito nevienodai ir skyrėsi darbo pasiūlos kokybė; kadangi gyventojų, kuriems gresia skurdas ar socialinė atskirtis, dalis kaimo vietovėse yra didesnė nei miestuose ir miesteliuose;
- E. kadangi didelės dalies ES žemės ūkio sektoriuje dirbančių darbuotojų darbo sąlygos yra itin sudėtingos ir mažų garantijų, būdingas mažas darbo užmokestis, ilgos darbo

¹⁷ OL C 361, 2022 9 20, p. 2.

¹⁸ OL C 270, 2022 7 13, p. 18.

¹⁹ OL C 290, 2022 7 29, p. 137.

valandos, nedeklaruojamas darbas, didelis nelaimingų atsitikimų ir ligų skaičius ir labai prastos būsto sąlygos;

- F. kadangi prieiga prie vandens tiekimo paslaugų, sanitarijos, kelių jungčių, sveikatos priežiūros, švietimo, plačiajuosčio interneto ir kitų pagrindinių paslaugų yra labai svarbi kaimo vietovių plėtrai; kadangi kai kurių kaimo vietovių namų ūkiai vis dar neturi galimybės naudotis pagrindinėmis paslaugomis, visų pirma vandens tiekimo ir sanitarijos paslaugomis, nors valstybėse narėse vis dar esama skirtumų²⁰; kadangi piliečiai nurodė, kad transporto infrastruktūra ir jungtys yra pagrindiniai kaimo vietovių poreikiai;
- G. kadangi itin spartus plačiajuostis ryšys prieinamas tik vienam iš šešių kaimo gyventojų; kadangi tarp kaimo ir miesto vietovių esama didelio pagrindinių skaitmeninių įgūdžių atotrūkio: 28 proc. suaugusiųjų, gyvenančių kaimo vietovėse, turėjo bazinius arba geresnius nei bazinius skaitmeninius įgūdžius, palyginti su 62 proc. miestuose gyvenančių suaugusiųjų (2019 m.); kadangi vis dar esama didelių skirtumų tarp valstybių narių interneto ryšio srityje, o kai kuriose valstybėse narėse iki 25 proc. kaimo namų ūkių vis dar neturi prieigos prie interneto²¹;
- H. kadangi lyčių lygybė yra pamatinė ES vertybė, pripažinta Sutartyse ir Pagrindinių teisių chartijoje; kadangi kaimo vietovėse išlieka didelė lyčių nelygybė, nes moterys kenčia nuo didesnio nedarbo lygio, mažų garantijų darbo sutarčių ir neoficialių darbo sąlygų, taip pat jos yra nepakankamai atstovaujamos sprendimus priimančiuose organuose, pvz., žemės ūkio kooperatyvuose, profesinėse sąjungose ir savivaldybių tarybose;
- I. kadangi 2003–2016 m. ūkių skaičius 27 ES valstybėse narėse sumažėjo 32 proc., o labiausiai sumažėjo smulkių ūkių, kurių plotas mažesnis nei penki hektarai (38 proc.); kadangi 2016 m. ES buvo 10,5 mln. ūkių, iš kurių dauguma (92 proc.) buvo šeimos ūkiai; kadangi iki 2040 m. ES gali prarasti dar 6,4 mln. ūkių ir liktų maždaug 3,9 mln. ūkių visoje ES, t. y. nepaprastai daug mažiau, 62 proc., palyginti su 2016 m.;
- J. kadangi 2016 m. kiekvienam jaunesniam nei 35 metų ūkininkui teko daugiau kaip šeši vyresni nei 65 metų ūkininkai²², todėl ES ūkininkų senėjimas yra vienas didžiausių iššūkių, su kuriais susiduria kaimo vietovės; kadangi jaunų ūkininkų dalis yra ypač maža;
- K. kadangi ES gyvulininkystės ūkiuose dirba apie 4 mln. žmonių ir jie yra pagrindiniai bendros žemės ūkio politikos (BŽŪP) antrojo ramsčio paramos mažiau palankiose ūkininkauti vietovėse esantiems ūkiams, kurie sudaro 50 proc. ES naudojamų žemės ūkio naudmenų, gavėjai;
- L. kadangi Europos kaimo plėtros tinklo teminės grupės pasirodė esančios veiksminga viešojo ir privačiojo sektorių teritorinių partnerystės priemonė; kadangi šioms grupėms taip pat pavyko sukurti bendrą forumą, kuriame būtų sprendžiami klausimai, susiję su

²⁰ [https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=SDG_6 -
Clean water and sanitation#Sanitation](https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=SDG_6_-_Clean_water_and_sanitation#Sanitation)

²¹ https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/ISOC_CI_IN_H_custom_2784346/default/table?lang=en

²² „CAP specific objectives explained - Structural change and generational renewal“, https://agriculture.ec.europa.eu/system/files/2019-11/cap-briefs-7-structural-change_en_0.pdf

teritorijų atgaivinimu, inovacijomis, principu „iš apačios į viršų“ ir integruotu požiūriu į žemės ūkį ir kaimo plėtrą, decentralizuotu valdymu, tinklaveikos integracija ir bendradarbiavimu;

- M. kadangi vienas iš dabartinio programavimo laikotarpio BŽŪP tikslų yra skatinti užimtumą, augimą, lyčių lygybę, įskaitant moterų dalyvavimą žemės ūkyje, socialinę įtrauktį ir vietos plėtrą kaimo vietovėse;
- N. kadangi buvo išreikštas susirūpinimas dėl neigiamo kasybos veiklos poveikio vandeniui, saugomoms teritorijoms ir aplinkai, taip pat dėl ekologinės žalos, kurią ji gali padaryti aplinkai ir kitiems pragyvenimo šaltiniams, kurie gali turėti įtakos žmonių pajamoms, sveikatai ir gyvenimo kokybei²³;

1. Tvirtesnių, atsparių ir įtraukių kaimo vietovių iššūkiai ir galimybės

1. atkreipia dėmesį į kaimo vietovių istorijos, geografinę, ekonominę ir socialinę įvairovę visoje ES; primena, kad kaimo vietovės netoli miestų centrų, pakrančių zonų, tarpvalstybinėse zonose arba kalnuotose vietose, atokiausiuose regionuose ir retai apgyvendintose vietovėse susiduria su įvairiais iššūkiais, kuriems spręsti reikia pritaikytų tikslinių sprendimų, kurie būtų įgyvendinami drauge su vietos suinteresuotaisiais subjektais;
2. pabrėžia, kad ES lygmens politika ir veiksmai, derinami su nacionaliniais, regioniniais ir vietiniais, remiantis konkrečios vietos požiūriu, yra labai svarbūs siekiant užtikrinti Europos kaimo vietovių gyventojų klestėjimą ir gerovę, taip pat spręsti problemas, su kuriomis jie susiduria, tokias kaip gyventojų skaičiaus mažėjimas ir senėjimas, didesnė skurdo ir socialinės atskirties rizika ir mažiau kokybiškų darbo vietų galimybių; primena, kad kaimo vietovių BVP vienam gyventojui yra gerokai mažesnis už ES vidurkį;
3. be to, pabrėžia, kad kaimo vietovės neturi prieigos prie kokybiškų visuotinės svarbos paslaugų, pvz., vandens tiekimo paslaugų, sanitarijos, kelių jungčių, sveikatos priežiūros, vaikų priežiūros ir kokybiško švietimo ir mokymo, ir kad jos yra prastai susietos, turi ribotas transporto galimybes ir stokoja sparčiojo plačiajuosčio ryšio, taip pat jose trūksta kitų pagrindinių paslaugų, pvz., pašto ir bankininkystės paslaugų, taip pat nepakankama būsto kokybė ir prieinamumas, sunkesnės klimato ir aplinkos sąlygos, yra lyčių lygybės atotrūkis ir ribotos galimybės diegti inovacijas ir naudotis technologine plėtra; atkreipia dėmesį į tai, kad atokumas yra svarbus didesnių sunkumų kaimo vietovėse aspektas;
4. pabrėžia, kad gyventojų skaičiaus mažėjimas ir senėjimas paveiks visus regionus, bet ypač kaimo vietoves dėl gyventojų persikėlimo į miesto vietoves ir jaunimo emigracijos – tai neigiamai paveiks tų vietovių augimo potencialą, gyvenimo kokybę, įgūdžių ugdymą ir galimybes naudotis paslaugomis; pažymi, kad vykdant viešąją politiką nepavyko pakeisti gyventojų skaičiaus mažėjimo kaimo vietovėse tendencijos;
5. pabrėžia, kad kaimo vietovės gali atlikti pagrindinį vaidmenį sprendžiant socialinius,

²³ [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2022/729156/IPOL_STU\(2022\)729156_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2022/729156/IPOL_STU(2022)729156_EN.pdf)

ekonominius ir aplinkosauginius uždavinius, teikiant ekosistemines paslaugas, kuriomis siekiama sušvelninti klimato kaitą ir aplinkos būklės blogėjimą, užtikrinant tvarią pakankamą maisto, įskaitant ekologišką maistą, gamybą, išsaugant materialųjį ir nematerialųjį kaimo paveldą, skatinant gamtos išsaugojimą ir biologinę įvairovę, sukuriant unikalius kultūrinius kraštovaizdžius laisvalaikio ir poilsio tikslais, plėtojant žiedinę ekonomiką ir prisidedant prie teisingos, žaliosios ir skaitmeninės pertvarkos;

6. atsižvelgdamas į tai pabrėžia kaimo bendruomenių, aplinkos apsaugos, aprūpinimo maistu saugumo ir informuotumo apie gyvūnų gerovę sąveiką; pabrėžia, kad, siekiant prisidėti prie kaimo vietovių ekonominio gyvybingumo, reikia tinkamos paramos ir atlygio ūkininkams už šių viešųjų gėrybių ir ekosisteminių paslaugų teikimą;
7. atkreipia dėmesį į didėjantį kaimo gyventojų nepasitenkinimą, kad priimant politinius sprendimus nepakankamai atsižvelgiama į jų poreikius ir jie yra per menkai atstovaujami, nes tai sudaro palankias sąlygas pilietiniam ir politiniam pasyvumui, kurio problemą taip pat reikia spręsti, ir gali paskatinti įvairių formų demokratijos naikinimą; primygtinai tvirtina, kad vis didesnė kaimo ir miesto atskirtis, geografinis atokumas ir pagrindinių paslaugų trūkumas drauge didina šį nepasitenkinimą; mano, kad jaunimo dalyvavimas vietos bendruomenės gyvenime gali padėti sulėtinti jaunimo migraciją iš kaimo vietovių;
8. atkreipia dėmesį į tai, kad, kaip matyti iš „Eurobarometro“ apklausų, ES piliečiai vis dar labai pasitiki regionų ir vietos valdžios institucijomis, ir pabrėžia, jog svarbu, kad šie valdžios lygmenys dalyvautų atgaivinant paramą Europos projektui kaimo vietovėse;
9. pabrėžia, kad kaimo vietovės yra ypač pažeidžiamos krizių, pvz., COVID-19 pandemijos, karo Ukrainoje ir klimato kaitos, padarinių, tačiau taip pat gali suteikti naujų atsako į tokias krizes galimybių ir sprendimų ir atlikti svarbų vaidmenį užtikrinant apsirūpinimo maistu saugumą, aprūpinimo maistu savarankiškumą ir nepriklausomybę nuo iškastinio kuro ar energijos importo, jei būtų taikoma pakankamos paramos sistema;
10. pabrėžia, kad dėl COVID-19 pandemijos atsirado nauji gyvenimo, darbo ir sąveikos įpročiai, įskaitant nuotolinį darbą, kurie suteikia naujų galimybių ir turi teigiamo poveikio siekiant kaimo vietovių atsigavimo; pažymi, kad piliečiai suprato, jog kaimo vietovės gali pasiūlyti šios krizės sprendimų;

2. Ilgalaikė ES kaimo vietovių vizija

11. teigiamai vertina Komisijos komunikatą dėl ilgalaikės ES kaimo vietovių vizijos; pritaria bendriems jos tikslams ir mano, kad tai yra puiki proga aktyviau imtis koordinuotų veiksmų dėl kaimo vietovių dabarties ir ateities, ieškant naujų socialinio, ekonominio ir aplinkos atsinaujinimo galimybių; pabrėžia, jog svarbu užtikrinti, kad ES fondai ir politika papildytų vienas kitą siekiant remti kaimo vietoves ir kad informacija būtų prieinama vietos suinteresuotiesiems subjektams;
12. pabrėžia, kad kaimo vietovių vystymasis turi išlikti svarbiu ES darbotvarkės klausimu, ir ragina Europos Sąjungos Tarybai pirmininkausiančias valstybes nares visapusiškai siekti šio tikslo ir savo išvadose pareikšti, kad reikia imtis veiksmų dėl kaimo vietovių;

13. atkreipia dėmesį į pasiūlymą dėl kaimo vietovių veiksmų plano, kuris turėtų tapti dinamiška būsimų veiksmų priemone, duodančia konkrečių rezultatų, ir pritaria integruotoms darnaus vystymosi strategijoms pagal partnerystės principą; ragina Komisiją ir valstybes nares didžiausią prioritetą teikti jo įgyvendinimui, nustatant aiškius kiekybinius privalomus įgyvendinimo tikslus, siekiant užtikrinti, kad tam būtų skirta reikiamų veiksmingo įgyvendinimo išteklių ir kad iki 2040 m. būtų pasiektas tikslas sukurti tvirtesnes, labiau sujungtas, atsparias ir klestinčias kaimo vietas;
14. pritaria, kad reikia bendros, ES masto funkcinių kaimo vietovių apibrėžties, pagal kurią būtų atskiriamos kaimo ir priemiesčių vietovės ir pripažįstamas šių vietovių sudėtingumas, įvairovė ir specifika;
15. primygtinai ragina Komisiją, bendradarbiaujant su nacionaliniais, regioniniais ir vietos suinteresuotaisiais subjektais, greitai parengti ir pradėti taikyti tokią apibrėžtį; pažymi, kad ši apibrėžtis galėtų būti naudojama siekiant palyginti ir informuoti apie Europos kaimo vietovių raidą arba sudaryti sąlygas remiantis informacija tikslingiau įgyvendinti politiką ir priemones šiose teritorijose; ragina Komisiją parengti bendrą metodiką, sykiu numatant pakankamo lankstumo galimybes, kad būtų atsižvelgta į konkrečius valstybių narių ypatumus ir poreikius;
16. pritaria tam, kad būtų parengtas Kaimo paktas, ir pabrėžia įtraukaus vietos, regioninių ir nacionalinių suinteresuotųjų subjektų, įskaitant pilietinę visuomenę, dalyvavimo jo valdyme svarbą siekiant sėkmingų iniciatyvos rezultatų;
17. mano, kad Kaimo paktui reikia konkrečių tikslų, rezultatų, daugiapakopio valdymo ir stebėsenos sistemų ir aiškios institucijų atsakomybės; mano, kad Kaimo paktas turėtų būti platforma, skirta keistis gerąja patirtimi tarp kaimo vietovių ir padėti joms naudotis turimomis priemonėmis, prisidedant prie ES intervencijų sąveikos, papildomumo ir nuoseklumo ir sudarant palankesnes sąlygas ES strateginiam savarankiškumui;
18. palankiai vertina tai, kad paskelbta apie Kaimo vietovių stebėjimo centrą, siekiant gerinti duomenų apie kaimo vietas rinkimą ir analizę; mano, kad tai yra tinkama priemonė siekiant informacijos, reikalingos geresnei viešajai politikai, siekiant tokią politiką kurti ir stebėti, taip pat stebėti ilgalaikės vizijos ir būsimų ES politikos priemonių bei kaimo strategijų, įskaitant ES kaimo vietovių veiksmų planą, įgyvendinimo pažangą;
19. mano, kad Kaimo vietovių stebėjimo centras turėtų suteikti galimybę nustatyti duomenų spragas ir gerinti duomenų bazes, visų pirma kalbat apie pagal lytį suskirstytus duomenis, skatinti taikyti išsamesnį statistinį metodą ir atitinkamu geografiniu lygmeniu parengti rodiklius, kad būtų atsižvelgta į gyventojų poreikius; pabrėžia, kad reikalingas pakankamas finansavimas ir išteklių, skaidrumas, aiškus veiksmų planas, kuriame būtų nustatyti terminai ir tikslai;
20. pabrėžia, kad svarbu įgyvendinti ES iniciatyvų tinkamumo kaimo vietovėms užtikrinimo mechanizmą, kad būtų galima įvertinti ES politikos priemonių darną ir papildomumą ir galimą jų poveikį kaimo vietovėms; primygtinai ragina valstybes nares nacionaliniu lygmeniu skatinti kurti ir įgyvendinti veiksmingus tinkamumo kaimo vietovėms užtikrinimo mechanizmus, įvertinant siūlomų teisės aktų poveikį kaimo vietovėse, kad būtų užtikrintas tų teisės aktų tinkamumas numatytiems tikslams

pasiekti, ir ragina Komisiją prireikus padėti joms; pabrėžia, kad tinkamumo kaimo vietovėms užtikrinimo mechanizmas turėtų būti privalomas ir kad svarbu įtraukti vietos ir regionų valdžios institucijas į tinkamumo kaimo vietovėms užtikrinimo mechanizmų nustatymą ir įgyvendinimą, taip pat į jų valdymą Europos ir nacionaliniu lygmenimis;

3. 2040 m. kaimo vietovių ateities kelias

21. primygtinai reikalauja, kad kaimo gyventojai, kaip ir kiti piliečiai, galėtų naudotis vienodomis sąlygomis siekdami profesinių, socialinių ir asmeninių tikslų, ypatingą dėmesį skiriant labiau pažeidžiamoms grupėms, ir primygtinai nurodo, kad turi būti taikomas Europos socialinių teisių ramstis;
22. pabrėžia, kad kaimo bendruomenės turi turėti lygias galimybes naudotis visuotinės svarbos paslaugomis, kad būtų užtikrintos įtraukios ir teisingos gyvenimo ir gerovės sąlygos, visų pirma sveikatos priežiūros paslaugos, švietimas, kvalifikacijos kėlimo ir perkvalifikavimo mokymas ir mokymasis visą gyvenimą, socialinė rūpyba, vaikų ir pagyvenusių žmonių priežiūra, junglumas ir judumas, būstas, taip pat pašto ir bankininkystės paslaugos, socialinių susitikimų vietos ir kultūrinė veikla bei infrastruktūra;
23. šiuo atžvilgiu pabrėžia viešųjų investicijų ir viešųjų partnerystės, taip pat tarpvalstybinio ir kaimo bei miesto bendradarbiavimo gerinimo svarbą; atkreipia dėmesį į decentralizuotų ir daugiaviečių paslaugų centrų ir specialiai pritaikytų renovuotų pastatų, taip pat novatoriškų paslaugų teikimo metodų potencialą;
24. mano, kad ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas kaimo vietovėse gyvenančioms pažeidžiamoms grupėms, pvz., neįgaliesiems, vyresnio amžiaus žmonėms ir migrantams, ypač sezoniniams darbuotojams, užtikrinant, kad būtų atsižvelgiama į jų konkrečius poreikius, kartu skatinant socialinę įtrauktį; ragina Komisiją toliau derinti valstybių narių praktiką neįgaliųjų įtraukties srityje;
25. pabrėžia, kad pirmenybė turėtų būti teikiama tikslinėms intervencinėms priemonėms, kuriomis remiamas jaunimas ir skatinama veiksminga kartų kaita, siekiant skatinti nuolatinį jaunimo buvimą kaimo vietovėse ir kovoti su gyventojų skaičiaus mažėjimo tendencija; pabrėžia, kad ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas pagrindinių iššūkių įveikimui ir esamų kliūčių šalinimui, pvz., galimybėms įgyti aukštąjį išsilavinimą ir žinių perdavimui, užimtumo galimybėms, verslo įgūdžių įgijimui ir galimybėms naudotis žeme ir kapitalu; pabrėžia, kad jaunų specialistų mokymui reikalingos kokybiškos žemės ūkio švietimo sistemos; pabrėžia svarbą jaunųjų ūkininkų vaidmenį modernizuojant ES žemės ūkį ir kuriant daugiau galimybių kaimo vietovėse; pabrėžia, kad reikia remti sėkmingą jų integraciją, visų pirma sudarant palankesnes sąlygas žemės ūkio paskirties žemės pirkimui ir išperkamajai nuomai, ir šiuo atžvilgiu atkreipia dėmesį į ūkių inkubatorių potencialą;
26. ragina Komisiją ir valstybes nares, laikantis Europos socialinių teisių ramsčio, parengti ir sustiprinti priemones, kuriomis būtų didinamos kaimo vietovių darbuotojų teisės, gerinamos jų darbo sąlygos, sauga, sveikata ir socialinė apsauga, įskaitant sezoninių darbuotojų ir darbuotojų migrantų gyvenimo ir darbo sąlygas, sykiu užtikrinant politikos kryptį, apimančią šiuos klausimus, derėjimą;

27. pabrėžia, kad Europos žaliasis kursas, įskaitant strategiją „Nuo ūkio iki stalo“ ir skaitmeninę pertvarką, gali atverti naujų galimybių kaimo vietovėse, paskatinti naują dinamiką atsparesnėms vietovėms ateityje ir galimybes kurti tvarias darbo vietas; atkreipia dėmesį į tai, kad reikia užtikrinti teisingą ir įtraukią pertvarką, skatinant kaimo ekonominį gyvybingumą ir teritorinę bei socialinę sanglaudą, ir teikti tinkamą paramą ir išteklius, kad būtų galima įveikti su tuo susijusius iššūkius, visų pirma dabartinės krizės sąlygomis;
28. pabrėžia, kad žemės ūkis, žemės ūkio maisto produktų sektorius ir tvari miškininkystė atlieka pagrindinį vaidmenį kaimo vietovėse kuriant darbo vietas ir užtikrinant kokybišką įvairų maistą ir tvariai pagamintą biomasę; primygtinai tvirtina, kad socialinis, aplinką tausojantis ir ekonominiu požiūriu tvarus žemės ūkis, visų pirma agroekologija ir ekologinis ūkininkavimas, užtikrinantis sąžiningas pajamas ūkininkams, yra labai svarbus šių teritorijų gyvybingumui;
29. atkreipia dėmesį į svarbų mažų ir vidutinių ūkių ir šeimos ūkių vaidmenį išsaugant kaimo gyventojų bendruomenes ir žemėtvarką bei kraštovaizdžius ir teigia, kad jiems turėtų būti teikiama parama siekiant užtikrinti tinkamas gyvenimo sąlygas ir sušvelninti ūkių skaičiaus mažėjimo tendenciją; pabrėžia, kad atokių ir kaimo vietovių ūkininkai, ypač smulkieji ūkininkai, vis dar neturi pakankamų galimybių naudotis technologijomis;
30. pripažįsta, kad svarbu remti bendradarbiavimo iniciatyvas žemės ūkio ir socialinės ekonomikos srityse kaip kaimo plėtros priemonę; atkreipia dėmesį į žemės ūkio maisto produktų kooperatyvų vaidmenį užtikrinant kaimo vietovių aplinkosauginį, ekonominį ir socialinį tvarumą, didinant produktų vertę, kuriant darbo vietas ir įvairinant vietos ekonomiką; primygtinai ragina Komisiją ir valstybes nares propaguoti ir skatinti kooperatyvus kaimo vietovėse;
31. pabrėžia, kad svarbu propaguoti ES kokybės sistemas, visų pirma geografines nuorodas, kaip priemonę pagerinti ekonominės vertės kokybę ir teisingą paskirstymą maisto grandinėse ir galiausiai išlaikyti kaimo gyventojų bendruomenes ES teritorijoje;
32. pabrėžia, kad nesąžiningos prekybos praktika vis dar yra rimta problema žemės ūkio sektoriuje, ir atkreipia dėmesį į tai, kad reikia imtis tolesnių veiksmų siekiant užtikrinti geresnį vertės pasiskirstymą visoje grandinėje; primena trumpų tiekimo grandinių teikiamas galimybes suartinti vartotojus ir gamintojus, užtikrinti ūkininkams geresnį atlygį ir sumažinti maisto gamybos ciklo metu susidarančių šiltnamio efektą sukeliančių dujų kieki; pabrėžia, kad reikėtų atsižvelgti į laisvosios prekybos susitarimų poveikį kaimo vietovėms;
33. pažymi, kad siekiant užtikrinti subalansuotą regionų ir kaimo vietovių vystymąsi būtinas teisingas tiesioginių išmokų paskirstymas; pabrėžia BŽŪP išmokų svarbą vietovėms, kuriose esama gamtinių kliūčių, išsaugant tvarią veiklą tose vietovėse; ragina valstybes nares puoselėti tvirtus teritorinius BŽŪP kaimo plėtros tinklus, kad būtų galima koordinuoti visų kaimo plėtros suinteresuotųjų subjektų veiklą;
34. atkreipia dėmesį į tai, kad ekstensyvioji daugiamečių pievų, miško ganyklų gyvulininkystė ar ekstensyvioji gyvulininkystė, dažnai apimanti didelės aplinkosauginės vertės ganyklas ir nykstančias ūkinių gyvūnų rūšis ir veisles, ypač atokiose kalnuotose

vietovėse, yra pagrindiniai Europos kaimo vietovių ypatumai, kuriuos reikia remti ir skatinti;

35. atkreipia dėmesį į prieigos prie specialiai pritaikytų investicijų, mokslinių tyrimų ir inovacijų svarbą tvariam žemės ūkiui; atkreipia dėmesį į sėkmingą Europos inovacijų partnerystę žemės ūkio našumo ir tvarumo srityje ir ragina toliau taikyti ir plėsti šį novatorišką ir principu „iš apačios į viršų“ grindžiamą požiūrį, kad būtų galima įgyvendinti vietos suinteresuotųjų subjektų parengtus pritaikytus sprendimus, taip pat kitas daugiasubjektes kaimo inovacijų partnerystes ir inovacijų centrus; mano, kad inovacijos turi būti suderinamos su tradicine praktika ir žiniomis, ypač tomis, kurios pritaikytos prie kiekvienos vietovės ypatumų;
36. primena, kad stambieji plėšrūnai, ypač vilkai, gali turėti įtakos ūkininkavimo perspektyvumui, ypač kai kuriose ekstensyviai tvarkomose žemės ūkio paskirties žemėse, kuriose yra didelė biologinė įvairovė; pažymi, kad tai rodo, jog būtina užtikrinti subalansuotą žmonių ir šių gyvūnų sambūvį kaimo vietovėse; atsižvelgdamas į tai, ragina Komisiją ir valstybes nares imtis konkrečių veiksmų siekiant užtikrinti šį sambūvį, kad nebūtų pakenkta tvariam kaimo vietovių vystymuisi ir dinamiškumui, ir ypač išsaugoti tradicinę žemės ūkio praktiką, pvz., ganyklinę gyvulininkystę; primena Komisijos atsakomybę įvertinti pažangą užtikrinant numatytą apsaugos būklę ir prireikus iš dalies pakeisti rūšių apsaugos statusą, jei užtikrinama pageidaujama apsaugos būklė; primygtinai ragina Komisiją skatinti diskusijas su kaimo subjektais dėl stambiųjų plėšrūnų, teikti informaciją apie prevencinių priemonių, skirtų kovai su išpuoliais prieš gyvulius, finansavimo galimybes ir skatinti koordinuotą požiūrį visose valstybėse narėse;
37. pabrėžia, kad kaimo ekonomikos įvairinimas ir inovacijos, taikant labiau teritorinį požiūrį, kuris grindžiamas vietos potencialu ir ypatumais, yra labai svarbūs siekiant pasinaudoti skaitmeninės ir žaliosios pertvarkos teikiamomis galimybėmis; ragina valstybes nares įgyvendinti priemones, kuriomis būtų remiama teisinga pertvarka ir kaimo ekonomikos įvairinimas, taip pat kokybiškų darbo vietų kūrimas kaimo vietovėse; pabrėžia biologinių rajonų, ekologinių regionų, sekvestruojamojo ūkininkavimo ir ekologinio turizmo potencialą įvairinant kaimo ekonomiką; primena, kad tvarus žemės ūkis, miškininkystė ir žuvininkystė taip pat gali teikti galimybių įvairinti verslą kaimo vietovėse;
38. pripažįsta, kad turizmas gali būti svarbus kaimo bendruomenių pajamų šaltinis, ir pabrėžia įvairių tvaraus turizmo modelių potencialą; atkreipia dėmesį į tai, kad dažnai nepakankamai išnaudojamos mėgėjų žvejybos ir žūklės turizmo galimybės pritraukti turistų visus metus; ragina dėti pastangas siekiant stiprinti kaimo turizmo, pvz., vyno turizmo, vietą kaimo ekonomikos įvairinimo strategijose kartu su žemės ūkio ir maisto sektoriais;
39. pripažįsta darnaus medžiojamųjų gyvūnų valdymo svarbą kaimo vietovių ateičiai socialiniu, ekonominiu, kultūriniu ir biologinės įvairovės išsaugojimo požiūriu;
40. ragina Komisiją ir valstybes nares imtis skubių veiksmų siekiant parengti ir įgyvendinti kovos su lyčių nelygybe priemones, visų pirma užmokesčio ir pensijų srityse; pabrėžia, kad lyčių aspekto integravimo principas turėtų būti taikomas visais politikos formavimo

lygmenimis, užtikrinant 2020–2025 m. ES lyčių lygybės strategijos įgyvendinimą, visų pirma kaimo vietovėse;

41. apgailestauja dėl to, kad kaimo vietovėse dirbančių moterų darbas vis dar nėra tinkamai pripažįstamas, ypač žemės ūkyje; atkreipia dėmesį į tai, kad moterys kaimo vietovėse labiau kenčia nuo paslėpto nedarbo ir dalyvavimo neoficialioje ekonomikos veikloje – tai prisideda prie dažnesnio jaunų moterų išvykimo; pabrėžia, kad reikia tikslinių priemonių siekiant įveikti konkrečius jų iššūkius darbo rinkoje ir pagerinti jų galimybes naudotis tinkamomis paslaugomis, įskaitant plačias sveikatos priežiūros paslaugas, ypatingą dėmesį skiriant pažeidžiamiausių grupių įtraukčiai; pakartoja, kad svarbu užtikrinti teigiamą profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyrą, ir šiuo atžvilgiu palankiai vertina būsimą Europos priežiūros strategiją;
42. primygtinai tvirtina, kad reikia gerinti moterų dalyvavimą sprendimų priėmimo procesuose ir dalyvavimą politiniame gyvenime kaimo vietovėse; ragina valstybes nares skatinti lyčių lygybę ir vienodą dalyvavimą visų kaimo organizacijų, asociacijų ir viešųjų institucijų veikloje, vienodą su sprendimų priėmimu susijusių pareigų pasidalijimą, įmonių nuosavybę ir lygias galimybes užimti kokybiškas darbo vietas; pabrėžia, kad reikia tikslinio mokymo ir įgūdžių ugdymo, taip pat palankios aplinkos, lengvesnės prieigos prie finansinių išteklių ir moterų verslumo skatinimo kaimo vietovėse;
43. ragina Komisiją ir valstybes nares skatinti moterų įtraukimą į ūkininkavimo veiklą, visų pirma išnagrinėjant galimybę remti Europos ūkių bendrą nuosavybę; ragina, kad ūkininkavimo veikla užsiimančių moterų, ypač žemės ūkyje dirbančių sutuoktinių ir partnerių pagalbininkų, darbas būtų visiškai pripažintas, suteikiant teisinį pripažinimą ir galimybes naudotis visomis socialinės apsaugos teisėmis; pabrėžia moterų vaidmenį kaimo vietovėse pereinant prie tvaraus žemės ūkio ir vykdant žaliąją pertvarką;
44. pabrėžia pagrindinį kaimo vietovių vaidmenį pereinant prie neutralaus anglies dioksido poveikio ir žiedinės ekonomikos, įskaitant tvarią bioekonomiką ir miškininkystę; ragina Komisiją ir valstybes nares sudaryti palankesnes sąlygas vietos subjektams įgyvendinti iniciatyvas, pvz., kurti kaimo energetikos bendrijas, ir taip skatinti vietinį pritarimą atsinaujinančiųjų išteklių energetikai;
45. pabrėžia, kad kaimo vietovių iniciatyvos, pvz., atsinaujinančiųjų išteklių energetikos infrastruktūros plėtra, turi veiksmingai prisidėti prie šių vietovių ekonominio, socialinio ir aplinkos gyvybingumo ir jas vykdant turi būti atsižvelgiama į tai, kad reikalingas vietinės visuomenės pritarimas; primygtinai reikalauja, kad pirmenybė būtų teikiama maisto gamybos ir didelės aplinkosauginės vertės vietovių, pvz., tinklo „Natura 2000“ teritorijų, apsaugos tikslams;
46. ragina Komisiją ir valstybes nares toliau remti kaimo vietoves joms plečiant tvarią atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybą, be kita ko, šalinant esamas kliūti, decentralizuojant gamybos ir kaupimo sistemas, stiprinant energijos tinklus ir mokant kvalifikuotus specialistus, taip pat ragina skatinti naudoti atsinaujinančiuosius energijos išteklius kaip priemonę, kuria prisidedama prie energetinio savarankiškumo, pajamų įvairinimo ir kovos su energijos nepriteklumi ir klimato kaita; pažymi, kad svarbu didinti ūkių žiediškumą;

47. atkreipia dėmesį į mikrogeneracijos ūkiuose svarbą; pabrėžia, kad dėl viešųjų dotacijų, įskaitant BŽŪP, naudojimo ūkininkams negali būti sudaromos nepalankios sąlygos tiekti elektros energiją į tinklą;
48. pabrėžia, kad kaimo vietovės dėl didesnių atstumų, kuriuos reikia įveikti, ir judumo kliūčių daugelyje kaimo vietovių susiduria su didesne socialinės atskirties ir energijos nepritekliaus rizika; be to, pabrėžia, kad ši rizika yra susijusi ir su infrastruktūra, ir su paslaugomis; atkreipia dėmesį į tai, kad reikia prieinamų, viešų, ekologiškų ir novatoriškų judumo kaime sprendimų ir investicijų, kad būtų užtikrintas teisingas augimas ir teritorinė sanglauda, derantys su tvaria energetikos pertvarka;
49. ragina vykdyti įtraukų infrastruktūros planavimą, kad nė vienas regionas nebūtų paliktas nuošalyje, t. y. stiprinti viešąsias investicijas ir sparčiai naudoti ES ir nacionalinius fondus, kuriais prisidedama prie junglumo kaimo vietovėse, remti ir plėtoti integruotas ir įvairiarūšio transporto sistemas ir teikti pirmenybę izoliuotoms ir atskirtoms nuo transeuropinio transporto tinklo vietovėms;
50. pabrėžia, kad skaitmeninė pertvarka suteikia naujų galimybių kaimo vietovėms, kuriomis bus galima naudotis tik tuo atveju, jei visose kaimo vietovėse bus užtikrinama tinkamo, stabilaus, didelės spartos ir prieinamo plačiajuosčio ryšio aprėptis – ji nėra užtikrinama visose kaimo vietovėse; pabrėžia, kad skaitmeninė plėtra didina kaimo vietovių patrauklumą, mažina su atokumu susijusias problemas, gerina prieigą prie paslaugų ir palengvina skaitmeninimą žemės ūkyje; ragina sukurti vietinius didelės spartos skaitmeninius centrus, pritaikytus nuotoliniam darbui;
51. įspėja, kad dėl nepakankamos 5G ryšio aprėpties rizikos didės kaimo vietovių skaitmeninis atotrūkis, ir ragina valstybes nares sutelkti visas turimas priemones, kad būtų pagerinta visapusiška 5G tinklų plėtra ir pašalintos administracinės kliūtys, visų pirma pasinaudojant ES sanglaudos politikos fondų parama ir valstybių narių ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planais, taip pat ir privačiojo sektoriaus investicijomis; pabrėžia, kad reikia laiku persvarstyti atitinkamas valstybės pagalbos kaimo vietovėms gaires, skirtas rinkai neįdomioms vietovėms;
52. atkreipia dėmesį į tai, kad santykinis skaitmeninių įgūdžių trūkumas kaimo vietovėse gali trukdyti kaimo bendruomenėms pasinaudoti skaitmeninimo teikiamomis galimybėmis ir trukdyti mažų ir vidutinių įmonių (MVI) plėtrai;
53. ragina ES, nacionaliniu, regioniniu ir vietos lygmenimis imtis priemonių, kuriomis būtų užtikrinta skaitmeninė įtrauktis, ypač atsižvelgiant į visuomenės senėjimą, ir skatinami pritaikyti skaitmeniniai įgūdžiai, kartu remiant inovacijoms palankią aplinką ir specialiai pritaikytų skaitmeninių sprendimų kūrimą; atkreipia dėmesį į skaitmeninių priemonių potencialą užtikrinti tvarų žemės ūkį ir išmanųjį ūkininkavimą, vietos trumpų tiekimo grandinių plėtrą ir didinti žemės ūkio sektoriaus patrauklumą jauniems ūkininkams;
54. mano, kad išmanieji kaimai turėtų būti laikomi pavyzdiniu ES kaimo veiksmų plano projektu, siekiant labiau skatinti jų plėtrą po 2020 m.; pabrėžia subalansuotos viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės svarbą šioje srityje; atkreipia dėmesį į išmaniųjų miestų technologijų, kurios turėtų būti tinkamai finansuojamos, potencialą ir mano, kad

Išmaniųjų miestų skaitmeninė platforma²⁴ galėtų būti pavyzdys tolesnei išmaniųjų kaimų ekosistemos plėtrai; pabrėžia, kad LEADER kaimo ekonomikos ir plėtros metodas ir bendruomenės inicijuotos vietos plėtros finansavimo priemonės taip pat turėtų būti naudojami tolesnei išmaniųjų kaimų plėtrai;

55. pažymi, kad kaimo bendruomenės vis dar susiduria su iššūkiais, susijusiais su galimybėmis naudotis pagrindinėmis paslaugomis ir ekonominėmis galimybėmis ir patiria tam tikrą planavimo, susijusio su kaimo ir miesto atotrūkiu, nenuoseklumą; pabrėžia, kad investicijos į aplinkos apsaugą, kaimo infrastruktūrą ir kaimo sveikatą bei švietimą yra labai svarbios tvariai kaimo plėtrai; ragina Komisiją ir valstybes nares nustatyti būtiniausius gerovės kriterijus, kurie turėtų būti užtikrinti atsižvelgiant į tam tikros vietovės gyventojus;

4. Pirmieji kaimo vietovių vizijos ir strategijos nustatymo žingsniai

56. apgailestauja dėl to, kad Komisijos komunikatas buvo paskelbtas vėlai, todėl jo nebuvo galima visapusiškai įtraukti į teisėkūros priemones ir dabartinę programavimo sistemą; ragina Komisiją užtikrinti, kad visos valstybės narės tinkamai atsižvelgtų į integruotą ir bendruomenės lemiamą kaimo teritorinį aspektą, ir įvertinti jo įgyvendinimą ir poveikį bendros žemės ūkio politikos strateginiuose planuose, sanglaudos politikos programose, Europos jūrų reikalų, žvejybos ir akvakultūros fondo programose ir ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planuose;
57. primygtinai ragina valstybes nares spręsti konkrečius kaimo teritorijų ir jų bendruomenių uždavinius įgyvendinant dabartinės daugiametės finansinės programos programas – suteikti ir palengvinti prieigą prie investicijų, kurių reikia socialinei įtraukčiai, ekonominės ir aplinkosauginės veiklos rezultatams ir darbo vietų kūrimui, siekiant skatinti konkurencingumą, sudaryti sąlygas teisingai skaitmeninei ir žaliajai pertvarkai ir didinti gyvenimo kaimo vietovėse patrauklumą ir kokybę; ragina Komisiją stebėti ES programų rodiklius ir įvertinti jų suderinamumą su ilgalaikės ES kaimo vietovių vizijos tikslais;
58. palankiai vertina planą „REPowerEU“, kuris gali atlikti svarbų vaidmenį mažinant priklausomybę nuo iškastinio kuro, ypač Rusijos kilmės, ir atkreipia dėmesį į galimas daugelį galimybių kaimo vietovėms šiuo atžvilgiu, tačiau yra labai susirūpinęs dėl pasiūlymų gerokai padidinti galimybę perkelti išteklius iš pasidalijamojo valdymo fondų, nes tai gali turėti neigiamą poveikį vidutinės trukmės ir ilgalaikiam politikos planavimui siekiant teisingos žaliosios ir skaitmeninės pertvarkos, be kita ko, kaimo vietovėse;
59. ragina valstybes nares veiksmingai pasinaudoti įvairiomis finansavimo galimybėmis, taip pat siekiant pagerinti MVĮ perspektyvas, atsižvelgiant į jų svarbų vaidmenį kuriant darbo vietas kaimo vietovėse, ir ragina Komisiją stebėti ir įvertinti, ar jos parama pasiekia kaimo vietas ir duoda naudos jų bendruomenėms; akcentuoja verslumo, socialinės ekonomikos ir socialinių inovacijų, įskaitant senjorų ekonomiką, svarbą, ypač kai prisidedama prie Europos socialinių teisių ramsčio įgyvendinimo;

²⁴ <https://smart-cities-marketplace.ec.europa.eu/>

60. ragina valstybes nares geriau pasinaudoti visomis turimomis kaimo vietovių rėmimo priemonėmis, pavyzdžiui, mokesčių paskatomis asmenims ir įmonėms, norintiems įsikurti kaimo vietovėse, kuriomis siekiama kurti darbo vietas ir skatinti naujų gyventojų įsikūrimą, taip pat raginti privačias įmones propaguoti nuotolinį darbą, siekiant aktyviai kovoti su gyventojų skaičiaus mažėjimo tendencija; ragina Komisiją apsvarstyti kitas valstybės pagalbos galimybes labai retai apgyvendintose kaimo vietovėse;
61. apgailestauja dėl nuolatinių kliūčių taikyti finansavimo iš kelių fondų metodą, nors jis naudingas, kurios trukdo taikyti integruotą požiūrį kaimo vietovėse, ir prašo parengti aiškias tokio metodo įgyvendinimo gaires; ragina Komisiją 2023 m. pradžioje pateikti pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, kuriuo būtų suteikta galimybė pagrindinio fondo metodą taikyti intervencinėms priemonėms, bendrai finansuojamoms iš daugiau nei vieno pasidalijamojo valdymo fondo, taip pat būtų dar labiau supaprastintas šis metodas nurodant, kad turi būti taikomos visos pagrindinio fondo taisyklės; ragina Komisiją sykiu išnagrinėti alternatyvas finansavimo iš kelių fondų metodams siekiant integruoto teritorinio vystymosi;
62. ragina Komisiją gerinti ES finansavimo priemonių, pvz., sanglaudos politikos, BŽŪP ir ekonomikos gaivinimo priemonės „Next Generation EU“, taip pat nacionalinių priemonių sinergiją ir koordinavimą siekiant sėkmingos kaimo plėtros ES; primygtinai ragina Komisiją 2023 m. pradžioje pateikti tikslinį pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, kuriuo būtų sudarytos sąlygos perkelti išteklius tarp visų pasidalijamojo valdymo fondų remiant kaimo teritorines strategijas ir didinant fondų ir programų sinergiją;
63. ragina Komisiją ir valstybes nares siekti tolesnio supaprastinimo ir mažinti administracinę našta, visų pirma koordinuojant savo vidaus administravimo veiklą, kad būtų išvengta užduočių dubliavimo, visų pirma mažesnių projektų ir mikrofinansavimo, kurie yra labai svarbūs kaimo vietovėms, atveju; pažymi, kad kai kurios kaimo vietovės negali pasinaudoti turimomis finansavimo galimybėmis dėl informacijos ir pajėgumų trūkumo, todėl joms reikia paramos šiai padėčiai ištaisyti; mano, kad supaprastinto išlaidų apmokėjimo taikymas yra veiksminga priemonė siekiant užtikrinti paprastesnį administravimą;
64. pabrėžia, kad visos ES politikos priemonės ir fondai, tiek pasidalijamojo, tiek tiesioginio valdymo, turi atlikti savo vaidmenį remiant kaimo vietoves, į jų priemonių ir intervencinių priemonių rengimą įtraukiant kaimo aspektą, ir pabrėžia, kad reikia politikos darnos; ragina Komisiją sukurti mechanizmą, pagal kurį būtų vertinamas ir stebimas kiekvieno fondo indėlis į kaimo vietoves;
65. prašo Komisijos ypatingą dėmesį skirti SESV 174 straipsnio įgyvendinimui ir užtikrinti, kad visose ES politikos srityse, o ypač kaimo vietovėse, būtų taikomas principas „nekenkti sanglaudai“;
66. primena, kad ES sanglaudos politika, kuria siekiama skatinti Sąjungos ekonominę, socialinę ir teritorinę sanglaudą, yra gyvybiškai svarbi kaimo vietovėms, o ypač toms, kurioms reikia skirti ypatingą dėmesį; pažymi, kad pagal sanglaudos politikos nuostatas ES turi skirti ypatingą dėmesį nepalankioje padėtyje esančių regionų ir vietovių

problemų sprendimui;

67. atkreipia dėmesį į Komisijos tyrimo išvadas dėl LEADER veiksmingumo įgyvendinant ekonominių, socialinių ir vystymosi problemų ir galimybių sprendimus vietos lygmeniu ir prisidedant prie tvarios kaimo plėtros sprendimų;
68. ragina valstybes nares remti bendruomenės inicijuojamą vietos plėtrą, įskaitant LEADER, skatinant dalyvavimą vietos veiklos grupių veikloje, sykiu sudarant palankesnes sąlygas ir skatinant taikyti finansavimo iš kelių fondų metodus ir užtikrinant veiksmingą vietos veiklos grupių savarankiškumą jų sudėties ir sprendimų priėmimo požiūriu; mano, kad prasmingas paramos bendruomenės inicijuotai vietos plėtrai skyrimas iš visų atitinkamų fondų ES lygmeniu, panašiai kaip daroma Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) atveju, prisidėtų prie stipresnių integruotų strategijų ir tvirtesnio ir atsparesnio teritorinio vystymosi;

5. Partnerystės principas, valdymas ir kaimo vietovių įgalėjimas

69. pabrėžia, kad kaimo bendruomenių, ypač atokiose, salų, retai ir rečiau apgyvendintose vietovėse, įgalėjimas skatins didesnę socialinę sanglaudą, inovacijas, verslumą ir stipresnį priklausymo bei tapatybės jausmą, ir kad tam reikės dėti daugiau pastangų gebėjimams stiprinti, kad būtų rengiami ir įgyvendinami projektai; pabrėžia, kad kaimo bendruomenės yra labai svarbios ES sanglaudai ir todėl turėtų būti remiamos siekiant skatinti subalansuotą socialinį ir ekonominį vystymąsi; primena specifinį atokiausių regionų pobūdį, kaip nustatyta SESV 349 straipsnyje, ir pabrėžia, kad atokiausių regionų kaimo vietovės susiduria su papildomais apribojimais, taip pat ir šiuo atžvilgiu;
70. ragina veiksmingai taikyti subsidiarumo principą, vykdant labiau bendruomeninę, decentralizuotą ir principu „iš apačios į viršų“ grindžiamą politiką ir paramos priemones, įtraukiant vietos subjektus, įskaitant ūkininkus ir vietos organizacijas, valdžios institucijas ir pilietinę visuomenę, todėl primygtinai tvirtina, kad jie turėtų atlikti aktyvų vaidmenį pradedant sprendimų priėmimu, baigiant politikos formavimu, įgyvendinimu ir vertinimu, kad būtų kuo geriau nustatyti kiekvienos teritorijos poreikiai;
71. pažymi, kad, nors ES teisės aktuose numatyti daugiapakopio valdymo metodai ir įvairi partnerystė, kai kuriose valstybėse narėse priešinamasi jų prasmingam taikymui; ragina valstybes nares remti šiuos metodus priskiriant atsakomybę tinkamam valdymo lygmeniui, taip pat užtikrinant politinę atsakomybę ir tvirtą politikos priemonių bei investicijų koordinavimą visais valdymo lygmenimis; ragina Komisiją palaikyti tiesioginį struktūrinį dialogą įvairiais ES politikos, turinčios didelį poveikį kaimo vietovėms, valdymo lygmenimis;

6. Ateities po 2027 m. formavimas

72. atkreipia dėmesį į Komisijos ketinimą iki 2023 m. vidurio įvertinti veiksmus, kurių ES ir valstybės narės ėmėsi kaimo vietovių atžvilgiu, ir remiantis tuo vertinimu 2024 m. pradžioje parengti viešą ataskaitą; mano, kad šis vertinimas galėtų atlikti pagrindinį vaidmenį, visų pirma nustatant sritis, kuriose vis dar reikia didesnės paramos ir finansavimo, ir galėtų sudaryti sąlygas parengti kaimo strategiją nuo laikotarpio vidurio

peržiūros ir kaimo veiksmų planą 2028–2034 m. programavimo laikotarpiui; todėl ragina Komisiją į šį vertinimą tiesiogiai įtraukti visus susijusius suinteresuotuosius subjektus ir valdymo institucijas;

73. ragina Komisiją išnagrinėti alternatyvias politikos strategijas ir finansavimo derinimo metodus kitu programavimo laikotarpiu, įskaitant galimybę parengti vieną nacionalinę strategiją, koordinuojant veiksmus su regionų ir vietos valdžios institucijomis, ir vieną reglamentą visiems pasidalijamojo valdymo fondams, taip pat naujus būdus, kaip stiprinti partnerystės principą ir daugiapakopio valdymo metodus, skatinant iš tiesų integruotą teritorinį vystymąsi kaimo vietovėse;
74. ragina būsimuose sanglaudos politikos reglamentuose integruoti tvirtą kaimo aspektą ir įtraukti šiam tikslui skirtą finansavimą; siūlo Komisijai po viešų konsultacijų pradėti tyrimą dėl galimybės dalį Europos regioninės plėtros fondo ir Sanglaudos fondo lėšų, be kitų naudingų investicijų, skirti kaimo vietovėms, ypatingą dėmesį skiriant regionams, kurie turi specifinių geografinių ypatumų, pvz., kalnuotiems, atokiems, salų ir atokiausiems regionams;
75. primena, kad kaimo vietovių ateitis ir klestėjimas yra itin svarbūs Europos apsirūpinimo maistu saugumui, savarankiškumui ir atsparumui, taip pat tvariam energijos rūšių derinimui, kuris prisidėtų prie ES energetinės nepriklausomybės, kaip aiškiai parodė pastarojo meto COVID-19 pandemija ir Rusijos invazija į Ukrainą; pabrėžia, kad žemės ūkio ir maisto produktų sistemos šių krizių metu sudarė sąlygas nuolat gauti kokybiško maisto ir kartu atvėrė naujų galimybių sutrumpinti maisto tiekimo grandines ir propaguoti vietos maisto ir pašarų, visų pirma baltyminių augalų, gamybą;
76. ragina ilgalaikę viziją išplėtoti į konkrečią ir išmatuojamą tikrą ES lygmenis kaimo strategiją, įskaitant strateginį bendradarbiavimo su miesto vietovėmis dialogą, ir koordinuoti visų ES fondų ir politikos krypčių indėlį į kaimo vietoves; pabrėžia, kad ši strategija turi būti visapusiškai integruota į būsimo programavimo laikotarpio dokumentus; ragina valstybes nares nacionaliniu ir regioniniu lygmenimis kurti kaimo strategijas, nustatant būdus ir priemones, kurių reikia problemoms, su kuriomis susiduria kaimo vietovės, spręsti;
77. ragina Komisiją laiku įvertinti galimą Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai atskyrimo nuo bendrų pasidalijamojo valdymo fondų nuostatų, nustatytų Reglamente (ES) 2021/1060, poveikį plėtojant integruotus teritorinius metodus kaimo vietovėse, įvertinti reikalingus holistinius kaimo plėtros metodus ir patirtį, reikalingą kitiems programavimo laikotarpiams, kalbant apie galimą jų įtraukimą;

7. Kaimo vietovės už ES ribų

78. mano, kad ES labai suinteresuota kurti ne tik tarpvalstybines partnerystes, bet ir partnerystes už savo sienų, kad būtų puoselėjama didesnė kaimo bendruomenių ir ekonomikos gerovė, teikianti ilgalaikę abipusę naudą; pabrėžia, kad šiame procese svarbu ne tik bendradarbiauti ir dalytis žiniomis, bet ir užtikrinti vienodas sąlygas;
79. pabrėžia strateginių Afrikos, Lotynų Amerikos ir Europos ryšių svarbą, remiantis pažanga, padaryta įgyvendinant Afrikos ir Europos kaimo vietovių pertvarkos veiksmų

darbotvarkę, kurioje nustatytos iniciatyvos, kuriomis siekiama tvariai stiprinti Afrikos žemės ūkio ir maisto pramonės sektorių bei kaimo vietas; atsižvelgdamas į tai, pabrėžia, kad Parlamentas ir toliau atidžiai stebės kintantį Kinijos vaidmenį ir didėjančią strateginę įtaką Afrikos žemynui, atsižvelgdamas į savo 2021 m. rugsėjo 16 d. rezoliuciją dėl naujos ES ir Kinijos strategijos²⁵;

80. pabrėžia, kad svarbu pasimokyti vieniems iš kitų ir pasinaudoti kai kurių kaimo vietovių sėkmės istorijų teikiamomis galimybėmis; todėl ragina sudaryti daugiau mainų galimybių ir sukurti platformas kaimo vietovėse ir tarp jų, siekiant skatinti sanglaudą, solidarumą ir mainus visos ES mastu;

o

o o

81. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai.

²⁵ OL C 117, 2022 3 11, p. 40.

AIŠKINAMOJI DALIS

Europos kaimo vietovės: iššūkiai, galimybės ir ateities perspektyvos

ES kaimo vietovės yra esminis europietiško gyvenimo būdo aspektas ir gyvybiškai svarbios mūsų visuomenės ekonominiam, socialiniam ir aplinkosauginiam veikimui. Jose gyvena 137 mln. žmonių, t. y. 30,6 proc. ES gyventojų, nors jos apima apie 83 proc. visos ES teritorijos.

Kaimo vietovės yra labai svarbios užtikrinant mūsų maisto gamybą ir savarankiškumą, saugant mūsų gamtos išteklius, kraštovaizdžius ir biologinę įvairovę, taip pat mūsų kultūros paveldą. Pranešėja yra įsitikinusi, kad kaimo vietovės gali atlikti pagrindinį vaidmenį sprendžiant pagrindinius dabartinius visuomenės uždavinius, teikiant ekosistemines paslaugas, švelninant klimato kaitą ir aplinkos būklės blogėjimą, skatinant tvarią maisto gamybą ir sudarant sąlygas teisingai žaliajai ir skaitmeninei pertvarkai.

Nepaisant kaimo vietovių privalumų, jos, ypač atokios ir mažiau išsivysčiusios, patiria dideles vis dar neišspręstas problemas, o tai kelia vis didesnę kaimo gyventojų nepasitenkinimą. Jie mano, kad priimant politinius sprendimus nepakankamai atsižvelgiama į jų poreikius, o tai sudaro palankias sąlygas pilietiniam ir politiniam pasyvumui. Neseniai kaimo vietovės susidūrė su naujai iššūkiais, kuriuos sukėlė COVID-19 pandemija ir karas Ukrainoje ir kurie visų pirma susiję su apsirūpinimo maistu saugumu ir savarankiškumu.

Pranešėja pabrėžia, kad siekiant užtikrinti Europos kaimo gyventojų gerovę itin svarbus holistinis požiūris į ES lygmens politiką ir veiksmus, derinamus su nacionaliniais ir regioniniais veiksmais. Tai svarbu ir sprendžiant neišspręstas problemas, t. y. atsižvelgiant į gyventojų skaičiaus mažėjimą ir senėjimą, kokybiškų darbo vietų skaičiaus mažėjimą, galimybių naudotis kokybiškais bendrojo intereso paslaugomis trūkumą, klimato ir aplinkos problemas, prastesnę junglumą ir galimybes naudotis inovacijomis.

Pranešėja primygtinai reikalauja, kad kaimo gyventojai, kaip ir kiti piliečiai, turi galėti vienodomis sąlygomis siekti profesinių, socialinių ir asmeninių tikslų, ypatingą dėmesį skiriant labiau pažeidžiamoms socialinėms grupėms, taip veiksmingai įgyvendinant Europos socialinių teisių ramstį. Šiuo atžvilgiu būtinos tikslinės investicijos ir politinės intervencijos, kuriomis skatinama veiksminga kartų kaita ir šalinama kai kuriose srityse vis dar išliekanti lyčių nelygybė. Iš tiesų labai svarbu įtraukti visus piliečius ir užtikrinti, kad nebūtų paliktų nuošalyje.

Pranešėja mano, kad vietos potencialu grindžiamas kaimo ekonomikos įvairinimas ir inovacijos turi labai daug svarbos siekiant išnaudoti visas skaitmeninės ir žaliosios pertvarkos teikiamas galimybes, kartu pabrėždama, kad kaimo vietovėse labai svarbų vaidmenį atlieka žemės ūkio veikla. Tvarus žemės ūkis, kuriuo ūkininkams užtikrinamos teisingos pajamos, o vartotojams – kokybiški produktai, kartu prisidedant prie aplinkos apsaugos, bus šių vietovių atsparumo, gyvybingumo ir klestėjimo katalizatorius.

Europos žalioji kursas gali kaimo vietovėse atverti naujų galimybių, susijusių su mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomika. Labai svarbu, kad šiomis galimybėmis būtų užtikrinta teisinga ir įtrauki pertvarka ir veiksmingai prisidedama prie kaimo bendruomenių,

kurios, neskaitant savo endogeninių struktūrinių sunkumų, patiria didesnę energijos nepriteklius ir socialinės atskirties riziką, ekonominio ir socialinio gyvybingumo.

Tinkama stabilų ir prieinamų plačiajuosčio ryšio paslaugų aprėptis, skaitmeninių pajėgumų stiprinimas ir kaimo skaitmeninėms inovacijoms palanki aplinka yra pagrindinės sąlygos, kad kaimo vietovės galėtų pasinaudoti naujomis galimybėmis, kurias joms suteikia skaitmeninė pertvarka. Ji galėtų suteikti beribes galimybes gerinant žmonių gyvenimą ir švelninant neigiamą izoliuotumo, atokumo ir mažesnio junglumo poveikį, sudarant sąlygas taikyti naujus technologinius pokyčius, pavyzdžiui, nuotolinės sveikatos priežiūros technologijas, e. valdžios sprendimus ir švietimo paslaugas, atveriant naujus mokymosi kelius, naudojantis pasaulinėmis žiniomis ir skatinant mokymąsi visą gyvenimą.

Ilgalaikė ES kaimo vietovių vizija: pirmieji žingsniai ir tolesni veiksmai siekiant stipresnių, sujungtų, atsparių ir klestinčių kaimo vietovių

Pranešėja palankiai vertina Europos Komisijos komunikatą „Ilgalaikė ES kaimo vietovių vizija“ ir pritaria jo bendriesiems tikslams. Ji mano, kad tai patogiausia proga suteikti politinį matomumą laiku vykstančioms diskusijoms ir sustiprinti labai reikalingus neatidėliotinus veiksmus, susijusius su kaimo vietovių dabartine padėtimi ir ateitimi.

Šis komunikatas taip pat suteikia galimybę atskleisti kaimo vietovių pranašumus ir vertę, daugiausia dėmesio skiriant pozityviai ir konstruktyviai informacijai, pavyzdžiui, vykdomiems naujoviškiems projektams, apimantiems mokslą, kūrybiškumą ir protėvių žinias, kurie pritraukia ir išlaiko jaunuolius ir miestiečius.

Komunikate numatyta keletas iniciatyvų ir politikos priemonių, kad kaimo vietovės galėtų kuo geriau išnaudoti savo potencialą.

Kaimo veiksmų planas turėtų suteikti galimybių skatinti teritorinę kaimo vietovių sanglaudą. Pranešėja mano, kad šis veiksmų planas turėtų tapti nuolatine dinamiška, lanksčia ir prie pokyčių vietoje pritaikoma priemone, ir ragina Komisiją ir valstybes nares teikti didžiausią prioritetą jo vykdymui, nustatant aiškius tikslus, kuriuos įgyvendinus iki 2040 m. kaimo vietovės taptų stipresnės, labiau sujungtos, atsparesnės ir klestinčios.

Pranešėja visiškai pritaria tam, kad būtų parengtas Kaimo paktas, kuris turi būti pagrįstas tvirtais įsipareigojimais ir veiksmingu veiksmų planu, kuriame būtų aiškiai apibrėžti konkretūs tikslai, rezultatai, valdymo ir stebėsenos sistema bei institucinė atsakomybė. To reikia norint įgyvendinti savo siekius, taip pat patenkinti kaimo vietovių poreikius ir lūkesčius.

Stipriai vėluoja tinkamumo kaimo vietovėms užtikrinimo mechanizmas, taikytinas siekiant geriau įvertinti ir atsižvelgti į galimą Europos politikos poveikį ir pasekmes kaimo vietovėms politikos priemonių kūrimo, peržiūros ir vertinimo metu. Šis mechanizmas turi būti veiksmingai ir greitai įgyvendintas. Pranešėja primygtinai ragina valstybes nares nacionaliniu lygmeniu taip pat skatinti kurti ir diegti veiksmingus tinkamumo kaimo vietovėms užtikrinimo mechanizmus, naudojantis Komisijos patirtimi ir parama.

Pranešėja apgailestauja, kad Komisija vėlai paskelbė komunikatą, todėl jis negali būti visiškai integruotas į dabartinę programavimo sistemą, politikos planavimą ir intervencijas, kad būtų išnaudotas visas komunikato potencialas.

Pranešėja yra tvirtai įsitikinusi, kad reikalingi konkretūs pasiūlymai dėl skubių ir trumpalaikių veiksmų. Kaimo vietovės negali sau leisti laukti. Todėl Komisija raginama užtikrinti, kad būtų tinkamai atsižvelgiama į kaimo teritorinį aspektą, taip pat kasmet įvertinti jo įgyvendinimą ir poveikį bendros žemės ūkio politikos strateginiuose planuose, sanglaudos politikos programose ir ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planuose. Pranešėja taip pat primena, kad visos Europos politikos priemonės ir fondai, tiek pasidalijamojo, tiek tiesioginio valdymo, turi atlikti savo vaidmenį remiant kaimo vietoves.

Be to, valstybės narės turi spręsti konkrečius kaimo vietovių iššūkius įgyvendinant dabartinę daugiametę finansinę programą ir nacionalines programas, taip pat skirti investicijas, kurių reikia socialinei įtraukčiai ir darbo vietų kūrimui, siekiant skatinti konkurencingumą ir sudaryti sąlygas teisingai skaitmeninei ir žaliajai pertvarkai.

Kelių fondų metodas galėtų labai padėti geriau integruotai tenkinti kaimo vietovių poreikius. Tačiau vis dar išlieka nuolatinės kliūtys ir pranešėja ragina Komisiją gerinti Europos finansavimo priemonių sąveiką ir derinimą tarpusavyje ir su nacionalinėmis priemonėmis, taip pat siekti supaprastinimo, ypač mažesnių projektų, kurie yra labai svarbūs kaimo vietovėms, atžvilgiu.

Pranešėja atkreipia dėmesį į tai, kad Europos kaimo vietovės yra labai įvairios. Kaimo vietovės netoli miestų centrų, atokiose arba kalnuotose vietose ir atokiausiuose regionuose susiduria su nevienodais iššūkiais, kuriems spręsti reikia tikslinių strategijų ir sprendimų.

Neseniai Komisijos remtas tyrimas patvirtina savo išvadose, kad kaimo ekonomikos plėtros veiksmų sąsajos (LEADER) veiksmingos ieškant ekonominių, socialinių ir vystymosi problemų ir galimybių sprendimų vietos lygmeniu ir prisidedant prie tvarios kaimo plėtros visoje ES. Pranešėja ragina valstybes nares remti kaimo ekonomikos plėtros veiksmų sąsajų ir bendruomenės inicijuotas vietos plėtros iniciatyvas, palengvinant ir skatinant kelių fondų lėšomis grindžiamas priemones, kartu atsižvelgiant į tai, kad prasmingas visų atitinkamų fondų, įskaitant Europos žemės ūkio fondą kaimo plėtrai, lėšų skyrimas bendruomenės inicijuotas vietos plėtrai ES lygmeniu prisidėtų prie tvirtesnio tvaraus teritorinio vystymosi.

Dėl šio nevienalytiškumo reikia daugiau bendruomeninio politikos formavimo ir konkretiems poreikiams pritaikytų sprendimų, įtraukiant vietos subjektus, valdžios institucijas ir pilietinės visuomenės organizacijas. Todėl pranešėja primygtinai reikalauja, kad visi šie subjektai aktyviai dalyvautų visuose politikos formavimo etapuose – nuo sprendimų priėmimo iki politikos įgyvendinimo ir vertinimo. Jų dalyvavimas suteikia pridėtinės vertės, nes jie turi unikalios patirties ir žinių apie įvairius vietoje kylančius iššūkius. Be to, suinteresuotųjų subjektų galimybė pasisakyti priimant sprendimus yra svarbi užtikrinant intervencijų politinį teisėtumą ir atsakomybę už jas. Pranešėja yra tvirtai įsitikinusi, kad tai paskatins didesnę socialinę sanglaudą ir bendrystės jausmą.

Gebėjimų stiprinimas, ypač atokiose ir rečiau apgyvendintose vietovėse, yra labai svarbus siekiant kaimo bendruomenėms suteikti daugiau galių formuojant sprendimų priėmimo procesus.

Tačiau, nors ES teisės aktuose numatyti daugiapakopio valdymo metodai ir partnerystės, vis dar pastebimas pasipriešinimas realiam šių principų taikymui. Valstybės narės turi puoselėti šiuos metodus priskirdamos atsakomybę tinkamam vietos lygmeniui, taip pat užtikrindamos politinę atsakomybę ir tvirtą politikos priemonių bei investicijų koordinavimą visais valdymo

lygmenimis.

Pranešėja ragina, kad ilgalaikė vizija taptų tikra Europos lygmens kaimo strategija, kuri būtų visapusiškai integruota į kitus programavimo laikotarpius, taip pat primygtinai ragina visas valstybes nares parengti nacionalinio lygmens kaimo strategijas. Be to, mano, kad Komisijos paskelbta iki 2023 m. vidurio atliktina apžvalga turėtų sudaryti sąlygas visapusiškai integruoti 2028–2034 m. programavimo laikotarpio kaimo vietovių veiksmų planą.

Pranešėja mano, jog labai svarbu, kad Komisija įvertintų, koks būtų galimas poveikis, jei Bendrųjų nuostatų reglamentas nebūtų taikomas Europos žemės ūkio fondui kaimo plėtrai, plėtojant integruotas teritorines priemones kaimo vietovėse, siekiant tinkamai pagrįsti pasiūlymus dėl kito programavimo laikotarpio.

ES yra pasaulinio masto veikėja, prisidedanti prie tarptautinės taikos ir vystymosi. Ji labai suinteresuota kurti partnerystes už savo sienų, kad būtų puoselėjama didesnė kaimo bendruomenių ir ekonomikos gerovė, teikianti ilgalaikę abipusę naudą.

Apibendrinant, pranešėja mano, kad Europos kaimo vietovės atlieka labai svarbų vaidmenį užtikrinant mūsų žemyno ekonomines, socialines ir aplinkosaugines funkcijas. Jų svarbos negalima pervertinti ir ši ilgalaikė vizija yra geras atspirties taškas ateičiai. Tačiau imtis ryžtingų ir veiksmingų veiksmų kaimo vietovių naudai reikia jau dabar, visais lygmenimis bendradarbiaujant su visais subjektais, kad kaimo vietovės taptų stipresnės, labiau sujungtos, atsparesnės ir klestinčios.

20.6.2022

REGIONINĖS PLĖTROS KOMITETO NUOMONĖ

pateikta Žemės ūkio ir kaimo plėtros komitetui

Ilgalaikė ES kaimo vietovių vizija: stipresnės, sujungtos, atsparios ir klestinčios kaimo vietovės iki 2040 m.
(2021/2254(INI))

Nuomonės referentas (*): Álvaro Amaro

(*): Susijusių komitetų procedūra. Darbo tvarkos taisyklių 57 straipsnis

PASIŪLYMAI

Regioninės plėtros komitetas ragina atsakingą Žemės ūkio ir kaimo plėtros komitetą į savo pasiūlymą dėl rezoliucijos įtraukti šiuos pasiūlymus:

1. teigiamai vertina 2021 m. birželio 30 d. Komisijos komunikatą dėl ilgalaikės ES kaimo vietovių vizijos ir Komisijos įsipareigojimą nė vieno asmens ir nė vienos vietovės nepalikti nuošalyje ir priartinti ES prie jos piliečių; pabrėžia, kad svarbu sutelkti dėmesį į kaimo vietoves, taip pat į kaimo ir miesto ryšius, ir kad būtina spręsti konkrečius jų uždavinius ir išnaudoti jų galimybes; pabrėžia, kad kaimo vietovių plėtra turi likti vienu iš svarbiausių ES darbotvarkės klausimų, nes kaimo vietovės yra aktyvios ES žaliosios ir skaitmeninės pertvarkos dalyvės;
2. palankiai vertina naująjį Kaimo pakta, kurį Komisija pradėjo įgyvendinti 2021 m. gruodžio 20 d. ir kuriuo siekiama įtraukti ES, nacionalinio, regioninio ir vietos lygmenų subjektus, siekiant paremti bendrus ilgalaikės vizijos tikslus, skatinti ekonominę, socialinę ir teritorinę sanglaudą ir padėti atsiliepti į bendrus kaimo bendruomenių siekius, skatinant suinteresuotąsias šalis ir subjektus prisijungti prie Kaimo pakto bendruomenės ir dalytis mintimis bei idėjomis apie jo įgyvendinimą bei tolesnę plėtrą; todėl palankiai vertina ES kaimo veiksmų planą ir iniciatyvų tinkamumo kaimo vietovėms užtikrinimo (angl. *rural proofing*) mechanizmą, kuriuo bus siekiama įvertinti būsimų ES iniciatyvų poveikį kaimo vietovėms;
3. pažymi, kad Reglamento (ES) 2021/1058 dėl Europos regioninės plėtros fondo ir Sanglaudos fondo 10 straipsnyje numatyta parama nepalankioje padėtyje esantiems regionams ir vietovėms, pvz., turintiems geografinių ar demografinių trūkumų;
4. apgailestauja dėl to, kad ilgalaikė vizija buvo pateikta tik pasibaigus deryboms dėl 2021–2027 m. sanglaudos politikos ir bendros žemės ūkio politikos (BŽŪP) reglamentų ir po to, kai šiam laikotarpiui skirtas ES biudžetas jau buvo patvirtintas ir dauguma valstybių narių jau buvo suplanavusios savo investicijas pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę; primena didžiulę šių lėšų ir kitų susijusių ES, nacionalinių bei regioninių lėšų sąveikos svarbą kaimo vietovių ir jų gyventojų ateičiai;

5. pažymi, kad COVID-19 krizė parodė, jog ES piliečiai nori gyventi kaime, ir suprato, kad dalį atsako į dabartinę krizę galima rasti kaimo vietovėse, kurios suteikia įvairių galimybių, įskaitant nuotolinį darbą;
6. ragina Tarybą savo išvadose aiškiai nurodyti, kad reikia imtis veiksmų kaimo vietovių atžvilgiu, visų pirma siekiant spręsti problemas, su kuriomis jos susiduria, įskaitant geografinių ypatumų turinčias vietas, pvz., kalnų, salų ir atokiausius regionus, retai apgyvendintas šiaurines vietas ir kitas retai apgyvendintas vietas;
7. primena, kad ES kaimo regionuose susiduriama su daugybe problemų, pvz., visuomenės senėjimu, dėl kurio mažėja darbingo amžiaus žmonių, silpnėja darbo rinka, trūksta infrastruktūros ir paslaugų, ekonomika menkai įvairinama, gaunamos mažos pajamos ir kartu didėja skurdo ir socialinės atskirties rizika, apleidžiama žemės ūkio paskirties žemė, trūksta švietimo įstaigų, vyrauja didelis vidurinių mokyklų nebaigimo lygis ir skaitmeninė atskirtis;
8. be to, atkreipia dėmesį į tai, kad demografinį iššūkį, su kuriuo susiduria kaimo gyventojai, ypač smarkiai jaučia ES ūkininkai, nes dauguma ūkininkų yra vyresni nei 55 metų, o jaunų ūkininkų yra nedaug, o tai kelia kartų kaitos žemės ūkyje problemą, nes ūkininkai atlieka labai svarbų vaidmenį ne tik gaminant maistą ES piliečiams, bet ir užtikrinant kaimo vietovių gyvybingumą; todėl ragina Komisiją šiuo tikslu parengti atitinkamą strategiją;
9. pabrėžia, kad, nepaisant minėtų problemų, kaimo vietovės teikia gerų galimybių, o jų įvairovė yra didelis ES turtas, nes jos teikia maisto ir aplinkos išteklių ir gali prisidėti prie kovos su klimato kaita, teikia alternatyvų iškastiniam kurui ir padeda plėtoti žiedinę ekonomiką;
10. ragina daugiau investuoti į skaitmeninimą kaimo vietovėse ir pabrėžia, kad siekiant užtikrinti infrastruktūros, viešąsias ir sveikatos priežiūros paslaugas ir veiklą kasdieniame žmonių gyvenime ir užkirsti kelią gyventojų skaičiaus mažėjimui kaimo vietovėse, itin svarbus skaitmeninis junglumas;
11. atkreipia dėmesį į tai, kad kaimo vietovių BVP vienam gyventojui yra gerokai mažesnis už Europos vidurkį; primena, kad ES sanglaudos politika, kuria siekiama skatinti Sąjungos ekonominę, socialinę ir teritorinę sanglaudą, yra gyvybiškai svarbi kaimo vietovėms, ypač toms, kurioms reikia skirti ypatingą dėmesį pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 174 straipsnį; be to, primena, kad ES sanglaudos politikos srityje pripažįstamas svarbus tvaraus žemės ūkio vaidmuo ir ji apima visus valdymo lygmenis, visų pirma vietos ir regionų valdžios institucijas;
12. mano, kad vietos ir regionų bendruomenės kartu su vietos įmonėmis, nevyriausybinėmis organizacijomis (NVO) ir vietos veiklos grupėmis gerai suvokia kaimo bendruomenių problemas; kaip viena iš teisėkūros institucijų pabrėžia, kad kaimo patikros mechanizmas, skirtas ES teisėkūros iniciatyvų poveikiui kaimo vietovėms įvertinti, turėtų būti privalomas, ir pataria valstybėms narėms įgyvendinti tokį mechanizmą, apimant nacionalinį, regioninį ir vietos lygmenis;
13. pabrėžia, kad svarbu stiprinti principą „iš apačios į viršų“ vykdant kaimo ir vietos plėtros politiką, nes tai yra socialinių inovacijų ir gebėjimų stiprinimo priemonė,

suteikianti kaimo piliečiams galimybę prisiimti atsakomybę už savo bendruomenių plėtrą kuriant ir įgyvendinant strategijas bei projektus;

14. prašo Komisijos pasiūlyti bendrą ES masto sąvoką funkcinėms kaimo vietovėms apibrėžti; palankiai vertina pasiūlymą sukurti ES kaimo vietovių stebėjimo centrą siekiant toliau tobulinti duomenų rinkimą ir analizę; pabrėžia, kad rengiant kaimo plėtros planus reikėtų atsižvelgti į kiekvienos valstybės narės ir regiono ypatumus;
15. pabrėžia, kad bendruomenės inicijuotos vietos plėtros metodas, kaip ir LEADER programa, užtikrina, kad ES piliečiai kaimo vietovėse dalyvautų sprendimų priėmimo ir įgyvendinimo procese, kaip matyti iš jo didelės sėkmės kaimo ir regioninės plėtros srityje, ypač ilguoju laikotarpiu; ragina Komisiją ir valstybes nares sustiprinti programą LEADER užtikrinant aukštą vietos veiklos grupių savarankiškumo lygį, kai jos priima sprendimus ir sprendžia grupės sudėties klausimus, ir numatant, kad teritorijos ir kaimai jungtųsi į vietos veiklos grupes ne pagal principą „iš viršaus į apačią“, bet galėtų savarankiškai burtis ir vienyti į tokią grupę; taip būtų sumažinta administracinė našta vietos valdžios institucijoms ir supaprastinta prieiga, taip pat skatinama vietinė atsakomybė už bendruomenės inicijuojamus plėtros projektus ir dalyvavimas vietos veiklos grupėse; tuo pat metu ragina stiprinti bendruomenės inicijuotą vietos plėtrą įgyvendinant bendrą sanglaudos politiką ir užtikrinti platesnį įvairių suinteresuotųjų subjektų dalyvavimą;
16. ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti, kad iniciatyva dėl ilgalaikės kaimo vietovių vizijos apimtų praktinius sprendimus ir paramos priemones, kuriomis siekiama spręsti demografinių pokyčių, su kuriais susiduriama kaimo vietovėse, problemą, ir pakartoja, kad reikia įgyvendinti integruotus projektus, pagrįstus Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP), sanglaudos politikos, BŽŪP nacionalinių strateginių planų ir priemonių, nustatytų nacionaliniuose ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planuose, programas;
17. ragina Komisiją užtikrinti, kad kiekvienos valstybės narės strateginis planas pagal bendrą žemės ūkio politiką (BŽŪP), taip pat programos pagal dabartines sanglaudos politikos programas būtų rengiamos atsižvelgiant į Pasirengimo įgyvendinti 55 % tikslą priemonių rinkinį, Europos žaliojo kurso tikslus, strategiją „Nuo ūkio iki stalo“ ir Biologinės įvairovės strategiją ir kad šiuose planuose bei programose atsispindėtų kiekvieno regiono ypatybės;
18. pabrėžia, kad didelę darbo dalį ES žemės ūkio ir maisto sektoriuose atlieka mažai apmokami darbuotojai, ypač sezoniniai darbuotojai, kurie labai dažnai gyvena mažų garantijų sąlygomis; todėl pabrėžia, kad reikia stiprinti ES socialinės darbotvarkės vaidmenį siekiant didesnio minimalaus darbo užmokesčio, gerų darbo sąlygų ir socialinės integracijos;
19. ragina sudaryti geresnes galimybes kaimo vietovėms gauti finansavimą, kad būtų galima investuoti į vietinę energetikos pertvarką, įskaitant energijos vartojimo efektyvumą, decentralizuotą energijos paskirstymą ir žiedinę ekonomiką, taip pat vietinę gamybą ir vartojimą;
20. ragina būsimuose sanglaudos politikos reglamentuose stiprinti kaimo aspektą, kuris turėtų apimti šiam tikslui skirtą finansavimą taikant kelių fondų metodą ir užtikrinant

ES fondų, pvz., Europos regioninės plėtros fondo, Sanglaudos fondo, Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai, „Europos socialinio fondo +“ (ESF+) ir Europos jūrų reikalų, žuvininkystės ir akvakultūros fondo (EJRŽAF), sąveiką ir papildomumą; siūlo Komisijai po viešų konsultacijų pradėti tyrimą dėl galimybės dalį Europos regioninės plėtros fondo ir Sanglaudos fondo lėšų, šalia kitų naudingų investicijų, skirti kaimo vietovėms, ypač toms, kurios apima daugiau nei vieną regioną; žino, kad beveik 25 proc. visų 2014–2020 m. Europos regioninės plėtros fondo ir Sanglaudos fondo investicijų buvo skirta kaimo vietovėms, apie kurias pranešė nacionalinės valdžios institucijos²⁶, ir kad apie 30 proc. ES gyventojų gyvena kaimo vietovėse, kurios sudaro daugiau kaip 80 proc. ES teritorijos²⁷; pabrėžia, kad ypatingą dėmesį reikėtų skirti geografinių ypatumų turintiems regionams, pvz., kalnuotiems, salų ir atokiausiems regionams, retai apgyvendintoms šiaurinėms vietovėms ir kitoms retai apgyvendintoms vietovėms; ragina valstybes nares teisingai paskirstyti finansinę paramą kaimo vietovėms, kad būtų užtikrintas vienodas vystymasis tiek valstybėse narėse, tiek tarp jų; mano, kad svarbu koordinuoti įvairių ES fondų veiklą ES, nacionaliniu, regioniniu ir vietos lygmenimis;

21. primena, kad į sanglaudos politiką reikia iš naujo įtraukti Europos žemės ūkio fondą kaimo plėtrai, nes kaimo plėtra reiškia ne tik žemės ūkį, bet – pagal holistinį požiūrį – ir regionų vystymąsi;
22. atkreipia dėmesį į konkrečias kaimo regionų, kuriuose vyksta žaliajai pertvarkai įgyvendinti reikalingi struktūriniai pokyčiai arba pertvarkos procesai, pvz., energijos naudojimo ar gamybos srityje, problemas;
23. pabrėžia, kad pagrindinis ilgalaikės vizijos tikslas turėtų būti kova su gyventojų skaičiaus mažėjimu, protų nutekėjimu, senėjimu, kaimo apleidimu ir klimato kaita, kad kaimo vietovės taptų patrauklesnės, be kita ko, investuojant į tvarią infrastruktūrą ir teikiant tinkamas viešąsias ir privačiąsias paslaugas, pvz., energetikos, sveikatos priežiūros, švietimo ir mokymo, kultūros, veiksmingo junglumo ir skaitmeninimo, mažmeninės prekybos, pašto, bankininkystės ir socialinių paslaugų, taip pat novatoriškų judumo sprendimų ir ekonomikos įvairinimo, įskaitant investicijas į kūrybos pramonę ir turizmą, darbo vietų kūrimą ir paramą savarankiškai dirbantiems asmenims, labai mažoms įmonėms ir mažosioms ir vidutinėms įmonėms (MVI); pabrėžia, jog svarbu užtikrinti, kad dabartinės ES finansavimo programos papildytų įvairius su kaimo plėtra susijusius aspektus ir su jais sąveikautų, siekiant optimizuoti jų naudojimą;
24. pabrėžia, kad reikia labai gerinti galimybes gauti sveikatos priežiūros paslaugas ir taikyti novatoriškus sveikatos priežiūros metodus kaimo vietovėse naudojant tinkamus ir mobilius medicininius sprendimus bei paslaugas, kaip antai reikiama įranga aprūpinti autobusai, kuriuose kaimo vietovėse gyvenantiems piliečiams suteikiama galimybė atlikti profilaktinius patikrinimus ar teikiamos konsultacijos;
25. pabrėžia, koks svarbus apsirūpinimo maistu saugumo užtikrinimas ir mažųjų bei vidutinių ūkių vaidmuo užtikrinant apsirūpinimą maistu, taip pat jaunų ūkininkų pritraukimas siekiant užkirsti kelią pasitraukimui iš kaimo vietovių;

²⁶ 2021 m. birželio 30 d. Komisijos tarnybų darbinis dokumentas, pridedamas prie jos komunikato „Ilgalaikė ES kaimo vietovių vizija“ (SWD(2021)0166), p. 118.

²⁷ Kaip teigiama Komisijos komunikato dėl ilgalaikės ES kaimo vietovių vizijos pirmoje pastraipoje.

26. pabrėžia, kad reikia pereiti prie tvarių gamybos metodų, skatinant trumpų tiekimo grandinių plėtojimą ir produktų perdirbimą vietos lygmeniu, kad vartotojai būtų aprūpinti sveiku ir kokybišku maistu taikant tvaresnius metodus, kurie gali suteikti naujų galimybių ūkininkams ir kaimo ekonomikai;
27. pabrėžia, kad reikia įvairinti ekonominę veiklą kaimo vietovėse naudojant mažo anglies dioksido išmetimo rodiklio gamybos metodus, kurie sukuria naujas nišas ir galimybes, kad kaimo bendruomenės galėtų pasiūlyti naujų darbo vietų ir kituose sektoriuose, ne vien tik žemės ūkio maisto produktų;
28. pabrėžia, kad tais atvejais, kai trūksta darbo vietų ar kitų ekonominių galimybių, o atlyginimai yra maži, išsilavinusi ir kvalifikuota darbo jėga yra linkusi persikelti į vietoves, kuriose yra daugiau darbo galimybių, o dėl šios tendencijos padėtis kaimo vietovėse tampa dar nesaugesnė; atkreipia dėmesį į naujų nuotolinio darbo galimybių didėjimą ir ragina sukurti daugiau bendrų darbo erdvių, taip pat „kaimo biurų“, kad būtų galima sujungti nuotoliniu būdu dirbančius žmones kaimo vietovėse ir taip skatinti juos pasilikti šiuose regionuose; todėl ragina Komisiją sukurti ES subsidijų įdarbinimui kaimo vietovėse sistemą, kuri suteiktų galimybę valstybėms narėms ir jų regionams sustabdyti gyventojų išsikėlimą iš kaimo ir įtikinti nuotolinius darbuotojus persikelti į kaimo vietoves, kuriose galima būti gamtoje, pigiau išsinuomoti būstą ir pasiekti mažesnį anglies dioksido išmetimo rodiklį;
29. pabrėžia didelę kultūrinės infrastruktūros ir iniciatyvų, kurios suburtų kaimo vietovių gyventojus ir kurtų kultūrinius mainus, svarbą socialinei sanglaudai, teritorijų patrauklumui ir ekonomikos dinamiškumui; ragina koordinuotai remti šiuos kultūros projektus, visų pirma pasitelkiant ES struktūrinius fondus, siekiant užtikrinti, kad susijusios investicijos būtų veiksmingos ir tvarios; be to, ragina bendradarbiaujant su kaimo vietovių suinteresuotaisiais subjektais parengti konkrečius projektus;
30. pabrėžia, kad Europos žemės ūkiui yra būdingi šeimos ūkiai, nes apie 90 proc. iš 22 mln. žemės ūkio darbuotojų yra kitų darbuotojų šeimos nariai; todėl mano, kad rengiant struktūrinės socialinės paramos ir regioninės plėtros programas itin daug dėmesio turėtų būti skiriama šeimoms ir moterims kaimo vietovėse;
31. ragina remti lygybę ir lyčių aspekto integravimą, visų pirma kaimo vietovėse; pabrėžia ypatingą moterų indėlį kaimo vietovėse, nes jos atlieka svarbų vaidmenį pilietinėje visuomenėje bei tvaraus ekonomikos augimo srityje ir kartu susiduria su sunkumais, kad patektų į darbo rinką ir naudotųsi viešosiomis paslaugomis, pvz., sveikatos ir vaikų priežiūros paslaugomis; pabrėžia jaunų moterų vaidmenį kaimo vietovėse ir į jų nestabilios ekonominės padėties kaimo visuomenėje tendenciją;
32. akcentuoja pažangiosios specializacijos strategijų, ypač skirtų jaunimui, moterims, inovacijoms, dalijimuisi žiniomis ir bendradarbiavimui, svarbą kaimo vietovių ateičiai, įskaitant kaimams skirtą startuolių forumą (angl. *Start-up Village Forum*) ir Europos pažangiųjų kaimų forumą (angl. *European Smart Villages Forum*); tvirtina, kad lyčių lygybės aspekto įgyvendinimas, kaip numatyta dabartiniame Bendrųjų nuostatų reglamente, yra svarbus žingsnis į priekį, galintis padėti ES spręsti demografinės problemas regionuose, kartu skatinant moterų įtrauktį ir didinant moterų užimtumo lygį;
33. ragina pažangiuosius kaimus laikyti atskiru pavyzdiniu projektu, o ne pavyzdinės

iniciatyvos dėl kaimo bendruomenėms skirtų mokslinių tyrimų ir inovacijų dalimi; pabrėžia, kokios svarbios viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės pažangiųjų kaimų ekosistemoje, nes jos suteikia svarbių galimybių savarankiškai dirbantiems asmenims, labai mažoms įmonėms ir MVI, taip pat padeda kurti darbo vietas ir inovacijas, didinti kaimo patrauklumą ir kovoti su gyventojų skaičiaus mažėjimu;

34. pabrėžia demokratizuojantį ir radikalumą mažinantį poveikį, kurį principas „iš apačios į viršų“ gali turėti pažangiųjų kaimų kaimo gyventojams, kurie prisiėmė atsakomybę už savo bendruomenę;
35. atkreipia ypatingą dėmesį į galimybes, kurias žilioji pertvarka ir žilioji ekonomika gali atverti darbo vietų, įskaitant žaliąsias darbo vietas, kūrimo, kaimo atsparumo gaivalinėms nelaimėms, klimato kaitai ir ekonominėms krizėms stiprinimo ir naujo susidomėjimo sužadavimo kaimo vietovėmis, ypač atokiausiais regionais, požiūriu; šiuo požiūriu palankiai vertina kaimo vietovių energetikos pertvarkos iniciatyvas; pabrėžia, kokios svarbios kaimo vietovės užtikrinant savarankišką apsirūpinimą maistu ir energija bei atsinaujinančiąsias žaliavas Europoje; atkreipia dėmesį į kaimo vietovių teikiamą bioekonomikos ir žiedinės ekonomikos bei gamtos paslaugų potencialą; tačiau pažymi, kad šis procesas yra sudėtingas, o uždavinių lygis įvairuoja priklausomai nuo individualios kiekvienos valstybės narės padėties; todėl numano, kad šiomis sąlygomis, ypač vykstant pasaulinei krizei, reikalingas laipsniškas, būtinus veiksmus siekiant poveikio klimatui neutralumo apimantis požiūris, pagal kurį nėra nepaisoma bado, energetinio ir ekonominio nepritekliaus bei socialinių ir regioninių skirtumų didėjimo rizikos;
36. pripažįsta, kad turizmas gali suteikti didelių galimybių kaimo vietovėms ir būti svarbus kaimo bendruomenių pajamų šaltinis; atkreipia dėmesį į tai, kad tvarus jūrinės ar gėlavandenės pramoginės žvejybos, visų pirma žūklės turizmo, vystymas gali prisidėti prie kaimo vietovių plėtros pritraukiant turistus ilgesnį metų laikotarpį; pabrėžia, kad valstybės narės gali pasinaudoti Europos jūrų reikalų, žuvininkystės ir akvakultūros fondu ir kitais ES struktūriniais fondais, kad vis labiau remtų tokius projektus; pabrėžia žuvininkystės srities vietos veiklos grupių vaidmenį plėtojant tokią veiklą kaimo ir atokiose vietovėse; ragina Komisiją gerinti duomenų apie pramoginės žvejybos ir žūklės turizmo poveikį aplinkai, socialinį ir ekonominį poveikį kaimo vietovėms rinkimą ir pasiūlyti konkrečias priemones, kuriomis ši veikla būtų toliau plėtojama kaimo ir atokiuose regionuose, visų pirma ten, kur jų potencialas nepakankamai išnaudojamas;
37. pažymi, kad kaimo turizmo regionuose susiduriama su kintančiais kelionių modeliais dėl COVID-19 ir klimato kaitos; mano, kad dviračių sportas, žygiai, mikologinis turizmas, sveikatingumo turizmas, gastronomija, bendruomenės menai arba meno dirbtuvės ir parodų centrai galėtų būti tolesnio tvaraus turizmo plėtros kaimo vietovėse pavyzdžiais; be to, mano, kad kultūros paveldo, meno ir kūrybos specialistų indėlis kuriant tvarią ir klestinčią ateitį ir didinant kaimo vietovių patrauklumą turistams taip pat pagerins šių bendruomenių ekonominę gerovę;
38. pabrėžia, kad atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamyba taip pat yra galimybė kaimo vietovėms kovoti su energijos nepriteklumi ir apsirūpinti energija; be to, pabrėžia, kad labiau tikėtina, jog atsinaujinančiosios energijos gamybos įrenginiai bus priimtini kaimo vietovėse, jei šios vietovės taip pat gaus dalį pajamų iš tos gamybos;

39. mano, kad papildomai turi būti stiprinamas ir keliamas kaimo ir miesto vietovių susisiekimo klausimas, siekiant atitinkamai įgyvendinti kaimo strategijas ir veiksmų planus; akcentuoja kaimo vietovių – ypač atokių kaimo vietovių – partnerystės svarbą, taip pat kaimo vietovių bendradarbiavimą su kitų valstybių kaimo vietovėmis; pabrėžia, kad svarbu kovoti su miesto ir kaimo vietovių skaitmeniniu atotrūkiu, ypač kalbant apie sparčiojo plėtojimo ryšio diegimą ir skaitmeninių įgūdžių lavinimą ir tobulinimą švietimo ir mokymo iniciatyvomis, pavyzdžiui, „skaitmeniniais kuponais“, kurios gali padidinti skaitmeninių įgūdžių ugdymo lygį kaimo vietovėse; mano, kad specialioms skaitmeninio raštingumo programoms kaimo vietovėse finansuoti turėtų būti naudojami ES struktūriniai fondai;
40. pažymi, kad Europos teritorinio bendradarbiavimo (INTERREG) projektai padeda kurti geriausios tarpvalstybinės patirties pavyzdžius plėtojant novatoriškus integruoto teritorinio vystymosi metodus; pažymi, kad ypač daug dėmesio turėtų būti skiriama infrastruktūrai ir tarpvalstybiniam bendradarbiavimui pasienio kaimo regionuose;
41. pabrėžia verslumo, socialinės ekonomikos ir socialinių inovacijų, įskaitant senjorų ekonomiką, svarbą, ypač kai tai susiję su Europos socialinių teisių ramsčio įgyvendinimu kaimo vietovėse; ragina valstybes nares ir Komisiją didinti informuotumą ir sudaryti geresnes sąlygas verslininkams ir savarankiškai dirbantiems asmenims kaimo vietovėse gauti finansavimą; ragina valstybes nares ir regionų bei vietos valdžios institucijas pasinaudoti esamais ES struktūriniais fondais siekiant visų pirma suteikti daugiau galimybių verslininkams ir savarankiškai dirbančioms moterims ir jas paskatinti, taip pat kovoti su skurdu ir socialine atskirtimi ginant vaikų, vyresnio amžiaus žmonių, moterų teises ir lyčių teises, skatinant neįgaliųjų įtrauktį ir integruojant migrantus, pabėgėlius ir marginalizuotas bendruomenes;
42. atkreipia dėmesį į kaimo vietovių įvairovę ir į tai, kad, įgyvendinant ilgalaikę viziją, ypač mažiau išsivysčiusiuose, kalnų, salų ir atokiausiuose regionuose, šiauriniuose retai apgyvendintuose regionuose ir kitose retai apgyvendintose vietovėse nepaprastai svarbu naudotis daugiapakopio valdymo metodu, principu „iš apačios į viršų“ pagrįstomis priemonėmis ir specialiai pritaikytomis teritorinėmis strategijomis;
43. palankiai vertina Komisijos ketinimą iki 2023 m. vidurio įvertinti, kokie ES ir valstybių narių finansuojami veiksmai buvo įgyvendinti kaimo vietovėse; be to, džiaugiasi, kad ši veikla bus įtraukta į viešą ataskaitą, kurioje bus nustatytos sritys, kuriose vis dar reikia didesnės paramos ir finansavimo, įskaitant tolesnius veiksmus, pagrįstus ES kaimo veiksmų planu;
44. pabrėžia, kad svarbu pasimokyti vieniems iš kitų ir pasinaudoti kai kurių kaimo vietovių sėkmės istorijų teikiama galimybėmis; todėl ragina sudaryti daugiau mainų galimybių ir sukurti platformas kaimo vietovėse ir tarp jų, siekiant skatinti sanglaudą, solidarumą ir mainus visos Europos mastu.

INFORMACIJA APIE PRIĖMIMĄ NUOMONĘ TEIKIANČIAME KOMITETE

Priėmimo data	15.6.2022
Galutinio balsavimo rezultatai	+: 38 -: 0 0: 0
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	François Alfonsi, Pascal Arimont, Adrian-Dragoş Benea, Rosanna Conte, Corina Creţu, Rosa D'Amato, Christian Doleschal, Raffaele Fitto, Chiara Gemma, Mircea-Gheorghe Hava, Krzysztof Hetman, Manolis Kefalogiannis, Constanze Krehl, Elżbieta Kruk, Dan-Ştefan Motreanu, Andželika Anna Mozdżanowska, Niklas Nienaf, Andrey Novakov, Younous Omarjee, Alessandro Panza, Tsvetelina Penkova, Caroline Roose, Marcos Ros Sempere, André Rougé, Susana Solís Pérez, Monika Vana
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai	Álvaro Amaro, Asger Christensen, Laurence Farreng, Sandro Gozi, Jan Olbrycht, Dimitrios Papadimoulis, Rovana Plumb, Peter Pollák, Simone Schmiedtbauer
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai (209 straipsnio 7 dalis)	Pietro Fiocchi, Eero Heinäluoma, Antonio Maria Rinaldi

GALUTINIS VARDINIS BALSAVIMAS NUOMONĘ TEIKIANČIAME KOMITETE

38	+
ECR	Pietro Fiocchi, Raffaele Fitto, Elzbieta Kruk, Andželika Anna Mozdzanowska
ID	Rosanna Conte, Alessandro Panza, Antonio Maria Rinaldi, André Rougé
NI	Chiara Gemma
PPE	Álvaro Amaro, Pascal Arimont, Christian Doleschal, Mircea-Gheorghe Hava, Krzysztof Hetman, Manolis Kefalogiannis, Dan-Ştefan Motreanu, Andrey Novakov, Jan Olbrycht, Peter Pollák, Simone Schmiedtbauer
Renew	Asger Christensen, Laurence Farreng, Sandro Gozi, Susana Solís Pérez
S&D	Adrian-Dragoş Benea, Corina Creţu, Eero Heinäluoma, Constanze Krehl, Tsvetelina Penkova, Rovana Plumb, Marcos Ros Sempere
The Left	Younous Omarjee, Dimitrios Papadimoulis
Verts/ALE	François Alfonsi, Rosa D'Amato, Niklas Nienäb, Caroline Roose, Monika Vana

0	-

0	0

Sutartiniai ženklai:

+ : už

- : prieš

0 : susilaikė

17.6.2022

MOTERŲ TEISIŲ IR LYČIŲ LYGYBĖS KOMITETO NUOMONĖ

pateikta Žemės ūkio ir kaimo plėtros komitetui

Ilgalaikė ES kaimo vietovių vizija: stipresnės, sujungtos, atsparios ir klestinčios kaimo vietovės iki 2040 m.
(2021/2254(INI))

Nuomonės referentė: Christine Schneider

PASIŪLYMAI

Moterų teisių ir lyčių lygybės komitetas ragina atsakingą Žemės ūkio ir kaimo plėtros komitetą į savo pasiūlymą dėl rezoliucijos įtraukti šiuos pasiūlymus:

- A. kadangi, remiantis Europos Sąjungos sutarties 2 straipsniu, lyčių lygybė yra kertinė Europos Sąjungos ir jos valstybių narių vertybė, o jos skatinimas yra vienas svarbiausių ES tikslų; kadangi lyčių lygybė pripažinta ir Sutartyse bei Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje; kadangi SESV 8 straipsnyje nustatytas lyčių aspekto integravimo principas; kadangi pasiekti lyčių lygybę ypač svarbu norint mažinti vietos ir regionų, ekonominius ir socialinius skirtumus, taip pat užtikrinti ilgalaikį ES kaimo vietovių konkurencingumą ir teisingą, įtraukų bei darnų vystymąsi;
- B. kadangi moterys atlieka daugialygmenį vaidmenį kaimo plėtros srityje, t. y. jos yra ne tik darbuotojos, ūkininkės ir verslo savininkės, bet ir turi pakelti neproporcingai didelę atsakomybę už savo šeimos narius našta, o šis darbas istoriškai nuvertinamas dėl tokių tradicinių lyčių stereotipų, kaip lūkestis, kad moterys turi būti pagrindinėmis vaikų ir suaugusių išlaikytinių globėjomis; taigi kadangi moterys dažniau nei vyrai dirba neformalios ekonomikos sektoriuje, o gyvybiškai svarbus jų vaidmuo ir svarba kaimui bei jo ekonomikai lieka nepastebėtas;
- C. kadangi vyrų ir moterų užimtumo lygio skirtumas kaimo vietovėse 3 proc. didesnis nei miesto vietovėse ir kadangi daug moterų dirba pagal mažų garantijų sutartis arba atlieka esą nematomą vaidmenį kaimo visuomenėje bei dėl to gali atsidurti pažeidžiamoje padėtyje, pvz., kai negali naudotis socialine apsauga arba gauti motinystės išmokų; kadangi moterys kaimo vietovėse labiau pažeidžiamos skurdo ir finansinės priklausomybės nuo savo partnerio požiūriu, o tai yra didelės jų įgalėjimo kliūtys; kadangi žemės ūkio sektoriuje dirbančių moterų socialinė apsauga yra esminis šiuolaikiškos ir tvarios kaimo plėtros elementas; kadangi moterys susiduria su daugybe iššūkių siekdamas visapusiškos prieigos prie darbo rinkos; kadangi vyrų ir moterų užimtumo lygio skirtumas kaimo vietovėse sudaro 13 proc., o kai kuriose valstybėse

narėse siekia 20 proc.¹; kadangi nemažai moterų ūkininkių yra įsitraukusios į šeimos ūkininkavimo veiklą – tai Europos žemės ūkiui būdingas bruožas, nes iš 22 mln. žemės ūkio darbuotojų apie 90 proc. yra šeimos nariai, – ir kadangi dėl to moterų ūkiuose ypač būtina užtikrinti teisingą atlyginimą;

- D. kadangi ES ekonomika ir visuomenė susiduria su daugybe iššūkių, kylančių dėl demografinių pokyčių, ekonomikos ir visuomenės skaitmeninimo, didėjančios Europos ir pasaulio integracijos bei perėjimo prie CO₂ neišskiriančios ekonomikos, gyvenimo būdo ir darbo modelių; kadangi kaimo vietovėse neretai ypač skaudžiai jaučiamas šių iššūkių ir jų gyventojų skaičiaus mažėjimo, kurį lemia persikėlimas į miesto vietas, poveikis; kadangi moterys labiau linkusios palikti kaimo regionus negu vyrai; kadangi ši demografinė tendencija, dar pridėjus nepakankamą susisiekimą ir infrastruktūrą, našumo iššūkius ir viešųjų paslaugų, įskaitant švietimą ir priežiūrą, trūkumą arba ribotą prieigą prie jų, – o dėl to moterys netenka daugybės galimybių, – gali prisidėti prie menkesnio kaimo vietovių, kaip vietos gyventi ir dirbti, patrauklumo; kadangi kai kuriais atvejais kaimo vietovės gali tapti patrauklia aplinka patiems įvairiausiems asmenims, partnerystėms, šeimoms bei vaikams;
- E. kadangi teisė į darbą yra esminė prielaida norint, kad moterys realiai užsitikrintų lygias teises ir ekonominę nepriklausomybę bei realizuotų save profesinėje srityje; kadangi dėl to turėtų būti naikinamas mažų garantijų darbas, t. y. privalomai taikomas principas, kad kiekvienai esamai darbo vietai turėtų būti sukuriama dar vieta nuolatinė darbo vieta, ir pripažįstama bei stiprinama teisė į darbą, kurį dirbant būtų užtikrinamos teisės;
- F. kadangi moterims migrantėms gresia didelis išnaudojimo darbe, diskriminacijos, nepakankamos prieigos prie socialinių paslaugų ir teisinės apsaugos bei fizinio ir psichologinio smurto, ekonominio išnaudojimo ir seksualinės prievartos pavojus;
- G. kadangi kaimo vietovėse gyvena ir dirba nemažai žmonių, be to, jos yra ir visų ekonomikos sektorių įmonių, pirmiausia mažųjų ir vidutinių įmonių, veiklos vieta; kadangi tai ne tik vieta, kur gaminama žemės ūkio ir miškininkystės produkcija: kaimo vietovės atlieka svarbias ekologines funkcijas bei suteikia erdvę laisvalaikiui ir poilsiui;
- H. kadangi teisė į būstą praktiškai turėtų būti užtikrinama pasirūpinant, kad piliečiai ir šeimos turėtų būstą, kuris atitiktų jų poreikius ir patektų jų gerovės, privatumo ir gyvenimo kokybės reikmes: tai padėtų siekti socialinio teisingumo ir sanglaudos bei kovoti su socialine atskirtimi ir skurdu;
- I. kadangi dokumentų neturintys darbuotojai arba kur nors neteisėtai gyvenantys asmenys dažnai įdarbinami ne tokiomis palankiomis darbo sąlygomis, kaip kiti darbuotojai, taigi kadangi kai kurie darbdaviai minėtųjų kategorijų darbuotojus įdarbina siekdami įgyti nesąžiningą konkurencinį pranašumą; kadangi įgyvendinant ES migracijos politiką prisidedama prie dar didesnio dokumentų neturinčių moterų migrančių pažeidžiamumo, ir šios moterys, kurios neretai kenčia smurtą, tačiau dažniausiai neieško pagalbos, neapsaugomos;
- J. kadangi dėl esamų lyčių normų ir stereotipų moterims tenka daugiau negu viena pareiga

¹ Casares Guillen, B., *Women in Rural Development: Integrating a gender dimension into policies for rural areas in Europe*, „European Evaluation Society“, Roterdamas, 2021 m.

jų asmeninio ir profesinio darbo kontekste; kadangi moterys, imdamosi daugybės pirmiau minėtų vaidmenų, taip pat svariai prisideda prie pažangos ir naujovių visais visuomenės lygmenimis bei gyvenimo kokybės gerėjimo, ypač kaimo vietovėse; kadangi dėl progų, kurias suteikia žaliaji ir skaitmeninė pertvarka, įskaitant COVID-19 pandemijos padarinius ir augantį nuotolinio darbo mastą, dėmesys iš naujo nukrypo į kaimo vietoves ir atsivėrė naujos galimybės užtikrinti lyčių požiūriu labiau subalansuotą, moteris įgalinčią darbo aplinką; kadangi dėl pandemijos padarinių dar labiau didės lyčių nelygybė, taigi pabrėžtina, kad ekonomikos gaivinimo priemonės ir Europos žaliaji ir skaitmeninė pertvarka turi būti atžvalgios lyčiai; kadangi moterys kaimo vietovėse yra šio perėjimo prie žalesnės visuomenės ir ekonomikos varomoji jėga bei galingas šio proceso veiksnys;

- K. kadangi jaunimas yra viena iš socialinių grupių, kurias labiausiai veikia dabartinis padėties darbo rinkoje blogėjimas: jiems labiau gresia nedarbas, mažų garantijų darbas ir menkas darbo užmokestis, net jeigu jų išsilavinimo lygis aukštesnis nei ankstesniųjų kartų atstovų;
- L. kadangi pastaraisiais metais iš lėto didėja ūkininkaujančių moterų skaičius; kadangi visoje ES moterys valdo tik 30 proc. ūkių ir kadangi šie ūkiai paprastai mažesni nei valdomi vyrų, jų pajamos mažesnės, o prieiga prie finansinės paramos labiau ribota; kadangi už šio skaičiaus slypi didžiuliai ūkininkaujančių moterų skaičiaus įvairiose valstybėse narėse skirtumai; kadangi moterys – bent jau vadovavimo ūkiui ar jo valdymo lygmeniu – gauna proporciškai mažesnę paramą pagal bet kurią BŽŪP ramstį nei vyrai (pagal 1 ramstį tiesiogiai remiamos pajamos, o pagal 2 ramstį pagrindinis dėmesys teikiamas kaimo plėtros rėmimui); kadangi taip yra dėl to, kad moterys paprastai vadovauja smulkesniam ūkio verslui, valdo mažiau žemės ir turi mažesnę prieigą prie formaliojo ir specializuotojo švietimo²; kadangi tenka apgailestauti dėl moterų stygiaus žemės ūkio sektoriuje, nes dėl to, savo ruožtu, joms suteikiama mažiau galimybių dalyvauti kaimo ekonomikos veikloje, pvz., pasitelkiant MVĮ, kurios labiausiai dominuoja kaimo vietovėse;
- M. kadangi kaimo vietovėse gyvenančios moterys susiduria su kliūtimis mėginamos gauti deramas ir įperkamas sveikatos priežiūros paslaugas, – taip pat ir klinikose ir ligoninėse bei lytinės ir reprodukcinės sveikatos, šeimos planavimo ir konsultavimo įstaigose, – bei kreipdamosi pagalbos, kai nukenčia nuo smurto dėl lyties; kadangi šie sunkumai apima įperkumą, ribotas judėjimo galimybes ir nepakankamas transporto paslaugas arba būdus susisiekti su transporto³ ir priežiūros tarnybomis kaimo vietovėse; kadangi jie apima ir vietos sveikatos paslaugų finansinį deficitą bei ilgą laukimo laiką norint apsilankyti pas tam tikrus specialistus; kadangi tarpvalstybinės sveikatos priežiūros paslaugos gali būti geresnė išeitis pacientams tais atvejais, kai tinkamiausias gydymas arba artimiausia ligoninė yra kitoje valstybėje narėje; kadangi COVID-19 pandemija neproporcingai paveikė moteris ir mergaites, o šio poveikio rezultatu tapo išaugęs smurtas dėl lyties bei nutrukęs lytinės ir reprodukcinės sveikatos paslaugų teikimas;
- N. kadangi COVID-19 pandemija ir su ja susijusios izoliavimo priemonės smarkiai paveikė

² Casares Guillen, B., *Women in Rural Development: Integrating a gender dimension into policies for rural areas in Europe*, „European Evaluation Society“, Roterdamas, 2021 m.

³ Projekto „Women Watch“ tinklalapis „Overview: Health“. Žiūrėta 2022 m. birželio 20 d.

kaimo vietoves ir kadangi esama įrodymų apie nelygybės didėjimą⁴; kadangi preliminarūs tyrimai rodo, kad dėl COVID-19 pandemijos pagilėjo vyrų ir moterų nelygybė, – ypač išaugusio neapmokamo priežiūros darbo masto bei profesinio ir asmeninio gyvenimo disbalanso požiūriais;

- O. kadangi nepaprastai svarbu, kad pagal BŽŪP būtų užtikrinami tvaresni ir demokratiškesni gamybos ir vartojimo modeliai, stiprinant smulkių ir vidutinių valdų bei šeimos ūkių vaidmenį;
- P. kadangi moterys yra svarbi klestėjimo ir socialinės įtraukties kaimo vietovėse varomoji jėga, ypač kai pasitelkiamas verslumas; kadangi savarankiškai dirbančių moterų dalis kaimo vietovėse sudaro 38 proc. ir kadangi neproporcingai daug moterų užsiima mažų garantijų savarankiška veikla⁵; kadangi turėtų būti pripažįstama, kad vaidmuo, kurį ekonomikos srityje atlieka moterys verslininkės ir savarankiškai dirbančios moterys, yra ekonomikos augimo, darbo vietų kūrimo ir inovacijų potencialo katalizatorius; kadangi moterys neturi pakankamos prieigos prie viešojo ir privačiojo finansavimo savo verslui plėtoti;
- Q. kadangi valstybės biudžeto mažinimas dėl Europos Sąjungos makrostruktūrinės ekonominės politikos, visų pirma į ekonomikos valdymo ir finansinio koregavimo programas įtrauktų priemonių įgyvendinimo, lemia ir toliau lems lyčių nelygybės ir moterų nedarbo augimą, nes moterys sudaro daugumą viešajame sektoriuje ir labiausiai naudojasi socialinės politikos teikiamais privalumais, o dėl to, savo ruožtu, stiprės skurdo feminizacija; kadangi atsižvelgiant į tai būtini politikos pokyčiai;
- R. kadangi svarbų vaidmenį kaimo vietovėse ir siekiant teritorinės sanglaudos tikslo atlieka viešosios bendrojo intereso paslaugos; kadangi svarbu skatinti plačiai prieinamą, veiksmingą ir įperkamą judumą ir viešąjį transportą kaimo vietovėse, atsižvelgiant į JT darnaus vystymosi tikslus; kadangi dėl nepakankamai išvystyto susisiekimo kaimo vietovėse žmonėms ir ypač moterims sunku jose judėti; kadangi tikimybė, kad moterys kaimo vietovėse turės vairuotojo pažymėjimą ar galimybę naudotis automobiliu, yra mažesnė nei vyrų atveju, tačiau sykiu jos dažniau negu vyrai keliauja savo atliekamo priežiūros darbo tikslais⁶; kadangi tikimybė, kad moterys naudosis viešuoju transportu, yra didesnė nei vyrų atveju; kadangi moterys dažniau nukenčia dėl seksualinio priekabiavimo viešajame transporte ir kadangi apie tokius atvejus dažnai nepranešama;
- S. kadangi gyvenimo lygis kaimo vietovėse apskritai žemesnis nei miesto vietovėse ir dėl to neproporcingai nukenčia pažeidžiamiausios grupės, pvz., moterys migrantės, mažumoms priklausančios moterys ir neįgalios moterys, kurios ir toliau susiduria su sąveikine diskriminacija tokiose kertinėse srityse, kaip švietimas, užimtumas ir sveikata; kadangi dėl Rusijos įsiveržimo į Ukrainą keletą ateinančių mėnesiais smarkiai augs į kaimo vietoves persikeliančių moterų migrančių skaičius;

⁴ Ekonomikos ir socialinių reikalų departamento 2021 m. birželio 2 d. straipsnis socialinės įtraukties tema *Reducing poverty and inequality in rural areas: key to inclusive development*.

⁵ Europos Parlamento Vidaus politikos generalinio direktorato Piliečių teisių ir konstitucinių reikalų teminio skyriaus 2019 m. birželio 13 d. tyrimas *The professional status of rural women in the EU*.

⁶ Europos Parlamento Vidaus politikos generalinio direktorato Piliečių teisių ir konstitucinių reikalų teminio skyriaus 2021 m. gruodžio 16 d. tyrimas *Women and transport*.

- T. kadangi būtina pažangiai įgyvendinti skaitmeninę darbotvarkę kaimo vietovėse ir vystyti visapusišką plačiajuosčio ryšio infrastruktūrą bei kurti tvarias darbo vietas, siekiant palaikyti ir stiprinti konkurencingumą bei skaitmeninį dalyvavimą ir užtikrinti žmonėms vienodas gyvenimo sąlygas bei geresnę profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyrą; kadangi tam pasiekti būtini lopšeliai, globos namai, sveikatos priežiūra, negalia ir kitų poreikių turinčių asmenų priežiūra, socialinės apsaugos sistema ir, moterims paprašius, lankstūs darbo modeliai;
- U. kadangi 2019 m. kaimo gyventojų, turinčių bent bazinius skaitmeninius įgūdžius, dalis ES buvo 14 proc. mažesnė nei miesto gyventojų (atitinkamai 48 proc. ir 62 proc.); kadangi kaimo moterys, mėgindamos įgyti išsilavinimą, susiduria su daugiau kliūčių nei vyrai⁷; kadangi nepaprastai svarbu užtikrinti paskatas ir paramą, kad daugiau kaimo moterų būtų visapusiškai prieinami visi švietimo lygmenys, įskaitant gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos dalykus, tačiau jais neapsiribojant;
- V. kadangi moterys kaimo vietovėse dažnai nepakankamai atstovaujamos sprendimų priėmimo organuose, pvz., žemės ūkio kooperatyvuose, profesinėse sąjungose ir savivaldybių valdybose; kadangi nepaprastai svarbu didinti moterų skaičių tokiuose organuose;
- W. kadangi skirstant BŽŪP paramą diskriminuojami smulkūs ir vidutiniai bei šeimos ūkiai, o dėl to ypač nukenčia moterų ūkininkės;
- X. kadangi pastaraisiais mėnesiais moterys ūkininkės yra tapusios ir spekuliacinio gamybos veiksmų (pvz., sėklų, pesticidų, trąšų, degalų, energijos ir mašinų) kainomis taikiniu;
1. pabrėžia, kad svarbu užtikrinti lyčių aspekto integravimą įgyvendinant kaimo plėtros politiką ir vadovautis holistiniu požiūriu, pagal kurį nebūtų apsiribojama vien žemės ūkio plėtra, o didžiausias dėmesys būtų teikiamas žmonių rėmimui; akcentuoja kaimo subjektų įvairovę ir jų svarbą kaimo vietovių tvarumui; ragina valstybes nares keistis geriausia praktika; ragina atsižvelgti į moterų darbą ūkyje, ypač atliekamą siekiant padėti sutuoktiniams ir partneriams, kad būtų užtikrintas didesnis teisinis jų darbo bei teisių pripažinimas;
 2. pabrėžia, kad ūkiuose dirbančioms moterims turi būti užtikrinamos galimybės naudotis tokiomis socialinės apsaugos teisėmis, kaip motinystės atostogos ir teisės į pensiją; pabrėžia, jog moterys atlieka svarbų darbą, kad nuolat remtų šeimos ūkį, net jeigu proporcinis moterų, dirbančių ES žemės ūkio sektoriuje, skaičius kur kas mažesnis nei jų procentinė dalis tarp visų profesine veikla užsiimančių gyventojų (35,1 proc. palyginti su 45,9 proc.); šiame kontekste taip pat pažymi, kad tik trečdalis ūkio valdytojų yra moterys;
 3. apgailestauja dėl to, kad moterims nesudaromos lygiavertės galimybės būti žemės ūkio paskirties žemės savininkėmis, ir ragina valstybes nares užtikrinti, kad moterys galėtų naudotis nuosavybės teisėmis;

⁷ Ekonomikos ir socialinių reikalų departamento 2021 m. birželio 2 d. straipsnis socialinės įtraukties tema *Reducing poverty and inequality in rural areas: key to inclusive development.*

4. pabrėžia, kad būtina parengti rinkų reguliavimo politiką, pirmiausia kalbant apie pieno ir vyno sektorius, ir užtikrinti lengvatinę paramą smulkiems ir vidutiniams ūkiams adaptuojant pagalbą ir nustatant viršutinę jos ribą, skatinti maisto gamybą ir vartojimą kuo arčiau vietos bei remti pačias tausiausias gamybos sistemas;
5. ragina taikyti moterims ūkininkėms skirtas pozityviosios diskriminacijos priemones ir skatinti jas pasilikti kaimo vietovėse; šalia paramos moterims kviečia imtis veiksmų siekiant skatinti asociacijas, galinčias teikti technines konsultacijas ir pagalbą ūkių veiklai palaikyti, kaip priemones, kurias taikant sektoriui būtų padedama išlikti, bei raginti jaunimą investuoti į žemės ūkį ir gyvulininkystę ateičiai;
6. pabrėžia, kad moterų padėties kaimo vietovėse klausimas turi būti sprendžiamas vadovaujantis sąveikiniu požiūriu ir ypatingą dėmesį teikiant konkrečiai specifinių grupių – moterų migrančių, LGBTIQ moterų, neįgalių ar vyresnio amžiaus moterų – padėčiai;
7. rekomenduoja sukurti viešą žemės ūkio draudimo sistemą, finansuojamą ES biudžeto lėšomis, kuri būtų aktyvuojama (vis dažnesnių) ekstremalių meteorologinių reiškinių ar nelaimių atvejais ir pagal kurią visiems ūkininkams būtų užtikrinama reikiamo masto apsauga, kad žmonėms netektų palikti kaimo vietovių; ragina Komisiją apsaugoti smulkius ir vidutinius bei šeimos ūkius, nes jų veikla paprastai siejama su aukštos kokybės tausios gamybos modeliais, kuriuos taikant galima užtikrinti socialinę ir teritorinę sanglaudą;
8. ragina Komisiją reguliuoti gamintojams mokamas kainas ir pirmiausia uždrausti sudaryti sutartis nustatant kainas, kuriomis nepadengiamos gamybos sąnaudos, bei kovoti su spekuliacijomis gamybos veiksmų sąnaudomis;
9. ragina priimti poziciją, kurios laikantis būtų galimas teisingesnis ES pagalbos pagal BŽŪP paskirstymas valstybėms, gamintojams ir produktams;
10. ragina rengti politiką atsižvelgiant į moterų kaimo vietovėse poreikius, pvz., teikiant deramas viešąsias paslaugas ir, kai tinkama, mobiliosios sveikatos priežiūros paslaugas, įskaitant tokius kilnojamuosius medicininius sprendimus, kaip įrengti autobusai, kuriuose kaimo vietovėse gyvenančios moterims būtų siūloma galimybė atlikti profilaktinio patikrinimo tyrimą arba pasikonsultuoti su ginekologu; pabrėžia, kad būtina sudaryti galimybę naudotis lytinės ir reprodukcinės sveikatos priežiūra ir teisėmis visoms, pasitelkiant telemediciną, steigiant perinatalinės priežiūros centrus ir užtikrinant informacijos prieinamumą; ragina spręsti moterų kaimo vietovėse poreikių klausimą pasirūpinant deramomis vaiko priežiūros paslaugomis, pvz., lopšeliais, darželiais ir pramogomis vaikams, ir kuriant pagalbos vyresnio amžiaus asmenims tinklus bei taip didinant moterų užimtumo lygį ir skatinant jų socialinės apsaugos teises, įskaitant motinystės atostogas ar teises į pensiją; pabrėžia, jog svarbu užtikrinti, kad moterys galėtų pasinaudoti prieinamomis ES lėšomis;
11. ragina Komisiją ir valstybes nares rinkti pagal lytį suskirstytus duomenis, siekiant užtikrinti, kad būtų parengta išsami kaimo moterų socioekonominės padėties apžvalga, ir atsižvelgti į lyčių aspektą rengiant, įgyvendinant ir vertinant politiką bei programas kaimo plėtros srityje; akcentuoja tokių parengtų pasiūlymų poveikio vertinimo svarbą padedant užtikrinti lyčių aspekto integravimą kaimo vietovėse; pabrėžia, kad, rengiant

struktūrinės socialinės paramos ir regioninės plėtros programas, ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas moterims kaimo vietovėse; ragina Komisiją ir valstybes nares naudotis skaitmeninėmis technologijomis, kad viešosios socialinės paslaugos taptų prieinamesnės moterims kaimo vietovėse; ragina Komisiją ir valstybes nares dalytis gerąja praktika bei imtis įkvepiančių veiksmų vietovėse, kuriose gyventojų skaičius mažėja;

12. pabrėžia, kad būtina rengti tikslines priemones, kuriomis būtų padedama spręsti konkrečias problemas, kaimo moterims kylančias darbo rinkoje, pvz., susijusias su užimtumo skirtumu ir dalyvavimu neformalios ekonomikos veikloje; ragina Komisiją ir valstybes nares deramai pasinaudoti dabartiniu perėjimu prie labiau skaitmeninės ir žalesnės ES, kad būtų atveriamos naujos darbo galimybės; pabrėžia, jog valstybės narės turi analizuoti ir skatinti būdus naujiems moterų įgūdžiams ugdyti bei jų skaitmeninę įtrauktį, palaikydamos nuotolinio darbo galimybes, kad kaimo vietovėse gyvenančioms moterims būtų lengviau susirasti aukštos kokybės darbą;
13. akcentuoja kaimo vietovių potencialą tapti erdvėmis, kuriose būtų puoselėjama pažeidžiamiausių moterų grupių, turinčių specifinių poreikių, pvz., neįgalių moterų, moterų migrančių, įskaitant sezonines darbuotojas migrantės, pabėgėlių ir mažumų atstovių, smurto dėl lyties aukų, menkai išsilavinusių arba išsilavinimo neturinčių moterų bei vienišų motinų, įtrauktis ir integracija; ragina valstybes nares parengti ir įgyvendinti konkrečias priemones, kuriomis būtų skatinamas šioms grupėms priklausančių moterų mokymas ir užimtumas bei užtikrinamos jų pagrindinės teisės; akcentuoja svarbą vietos ir nacionalinių valdžios institucijų vaidmenį užtikrinant šių moterų įtrauktį ir integraciją į visuomenę; primygtinai laikosi nuomonės, jog būtinas skubus atsakas, susijęs su ukrainiečių moterų ir jų vaikų atvykimu, siekiant užtikrinti greitą ir nesudėtingą jų integraciją į visuomenę;
14. laikosi nuomonės, jog valstybės ir darbdaviai turi prisiimti didesnę atsakomybę už kartų kaitą ir motinystės bei tėvystės teises, turint galvoje tai, kad moterys turi turėti teisę būti ir mamomis, ir darbuotojomis, neatsisakydamos darbo teisių;
15. ragina valstybes nares prisiimti atsakomybę už tai, kad teisė į būstą būtų užtikrinama kiekvienam, visų pirma inicijuojant būsto programas mažiau pasiturintiems gyventojams, numatant paskatas subsidijuojamam būstui remti, statant socialinį būstą, skatinant ir finansuojant nuosavos statybos programas, remiant kooperatyvų sektorių, imantis veiksmingos ir nespekuliacinės kredito politikos bei reglamentuojant nespekuliacinę nuomos rinką;
16. ragina Komisiją ir valstybes nares skatinti moterų kaimo vietovėse skaitmeninį ir hibridinį švietimą, perkvalifikavimą ir kvalifikacijos kėlimą bei toliau plėtoti prieigą prie konkrečių švietimo programų ir kokybiškų darbo vietų, kad šios moterys galėtų stiprinti savo potencialą ir būtų imamosi veiksmų siekiant išvengti moterų – daugiausia turinčių aukštą kvalifikaciją – išvykimo iš kaimo vietovių; ragina Komisiją toliau remti valstybių narių darbą, atliekamą siekiant geriau teikti aukštos kokybės švietimo paslaugas, kurios, naudojantis „Europos socialinio fondo +“, Europos regioninės plėtros fondo, programos „InvestEU“ ir Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai investicijomis, būtų prieinamos visiems, ypatingą dėmesį teikiant pažeidžiamoje padėtyje esantiems asmenims; akcentuoja būtinybę atremti tokius infrastruktūros ir

praktinius iššūkius, kaip ribotos judėjimo galimybės arba netinkama skaitmeninė infrastruktūra, su kuriais kaimo moterys susiduria norėdamos mokytis;

17. pažymi, kad didelę įtaką moterų padėčiai kaimo vietovėse turi žemės ūkio padėtis vietoje ir kad dėl nesažiningų priemonių, taikomų pagal BŽŪP, vis dažniau apleidžiamos smulkios ir vidutinės valdos bei šeimos ūkiai; pabrėžia, kad, norint išsaugoti šeimos žemės ūkį ir užtikrinti kaimo plėtrą, būtina didinti paramą, o ypatingą dėmesį teikti moterų, įskaitant žemės ūkio sektoriuje dirbančias moteris migrantės, darbui;
18. ragina naudotis įvairiausiomis galimybėmis kaimo vietovėse ir plėtoti visapusišką plačiajuosčio ryšio infrastruktūrą, kad būtų įmanoma dirbti iš namų bei kurti kokybiškas darbo vietas, siekiant gerinti profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyrą ir taip užtikrinti moterims lygias galimybes dalyvauti kaimo ekonomikos ir darbo veikloje; ragina valstybes nares dėti daugiau pastangų, kad būtų remiamos mokymosi visą gyvenimą, profesinio ugdymo, mokymo, kvalifikacijų ir orientavimo sistemos, geresnė infrastruktūra ir geresnės kokybės paslaugos kaimo vietovėse, artimai dalyvaujant regionams, savivaldybėms ir kitiems tokių priemonių rėmėjams, pvz., privačiajam sektoriui, įskaitant verslo organizacijas ir rūmus, bei konsultuojantis su socialiniais partneriais, kurie irgi nuolat prisideda prie kaimo plėtros, nes tai gali labai padėti skatinti lyčių požiūriu subalansuotą užimtumą kaimo vietovėse;
19. ragina Komisiją ir valstybes nares toliau remti tarpvalstybines sveikatos ir priežiūros paslaugas, ypač kaimo vietovėse, ir ypatingą dėmesį šiam aspektui skirti peržiūrint Direktyvą 2011/24/ES⁸, kad būtų sumažintos biurokratinės ir kitos kliūtys, susijusios su tarpvalstybinių sveikatos ir priežiūros paslaugų teikimu ir naudojimusi jomis, bei užtikrinti geresnę skirtingų sveikatos priežiūros sistemų sąveiką; pabrėžia, kad vyresni asmenys turi teisę naudotis kokybiškomis viešosiomis sveikatos paslaugomis: taip užtikrinamas sveikas jų senėjimo procesas ir kovojama su socialine atskirtimi, socialine izoliacija bei vienatve;
20. ragina valstybes nares rengti prevencinius ir informuotumo didinimo veiksmus, siekiant kovoti su smurtu dėl lyties, įskaitant smurtą mokyklose, užtikrinti prieigą prie informacijos apie pagalbos aukoms įstaigas, steigti prieglaudas aukoms – tarp jų ir migrantėms bei sezoninėms darbuotojoms, – ir kurti prevencines intervencijos ir gydymo programas nusikaltėliams; pabrėžia, kad būtina stiprinti teisėsaugos ir viešojo administravimo srities darbuotojų bei darbuotojų, kurie rūpinasi smurto dėl lyties aukomis, profesinį mokymą; ragina gerinti smurtą patyrusių moterų ekonominę ir finansinę įgalėjimą, integruojant jas darbo rinką ir teikiant socialinę paramą; todėl ragina valstybes nares ir regionų bei vietos valdžios institucijas užtikrinti, kad iš kaimo ir atokiose vietovėse gyvenančių aukų nebūtų atimta lygiavertė prieiga prie pagalbos paslaugų; pakartoja savo raginimą ES ir jos valstybėms narėms ratifikuoti Stambulo konvenciją⁹;
21. ragina Komisiją ir valstybes nares rengti kaimo vietovėms skirtą politiką, siekiant užtikrinti, kad nė vienos kartos moterims nereikėtų išsikelti ir kad jos galėtų įgyvendinti

⁸ 2011 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/24/ES dėl pacientų teisių į tarpvalstybines sveikatos priežiūros paslaugas įgyvendinimo (OL L 88, 2011 4 4, p. 45).

⁹ Europos Tarybos konvencija dėl smurto prieš moteris ir smurto šeimoje prevencijos ir kovos su juo.

verslo iniciatyvas bei taip prisidėti prie savo vietovės gaivinimo ir vystymosi; ragina valstybes nares ir Komisiją didinti informuotumą ir pasirūpinti, kad moterims verslininkėms ir savarankiškai dirbančioms moterims kaimo vietovėse būtų lengviau gauti finansavimą, įskaitant alternatyvaus pobūdžio finansavimą, užtikrinant, kad jis joms būtų prieinamas ir paskirtas; ragina valstybes nares ir regionines bei vietos valdžios institucijas naudotis esamais Europos struktūriniais ir investicijų fondais, siekiant imtis tikslinių su moterimis verslininkėms ir savarankiškai dirbančioms moterimis susijusių veikslių bei jas skatinti; pabrėžia, kad būtina rengti informuotumo didinimo ir pažintines kampanijas, susijusias su esamomis ir būsimomis ES finansavimo verslininkėms galimybėmis;

22. pažymi, kad moterys yra labiau priklausomos nuo viešojo transporto; todėl ragina Komisiją ir valstybes nares, derinant veiksmus su vietos ir regioninėmis valdžios institucijomis, geriau integruoti lyčių aspektą į savo transporto politiką ir užtikrinti, kad kaimo vietovės nebūtų paliktos be prieigos prie svarbiausios transporto infrastruktūros; akcentuoja viešojo transporto priemonių kokybę, įperkamumą ir saugumo svarbą; pabrėžia, kad, norint remti susisiekimo ir transporto sprendimų kaimo vietovėse gerinimą, būtinos ES sanglaudos fondų lėšos; ragina valstybes nares skatinti daugiaryšį transportą ir pasirūpinti nesudėtingu bei patogiu persėdimu iš vienos rūšies transporto į kitą; pabrėžia, kad, norint užtikrinti kuo sklandžiau veikiančias ir prieinamesnes transporto grandines, visoje ES turi būti kuriama aukštesnės kokybės infrastruktūra; pakartoja, jog tai apima infrastruktūros standartizaciją, ypač norint realizuoti tarpvalstybinius projektus ir transporto veiklą, sykiu užtikrinant didesnę moterų aktyvumą darbo rinkoje ir palengvinant joms darbo paiešką sudarant galimybę nuvykti toliau;
23. pabrėžia, kad svarbu realiai užtikrinti galimybę derinti darbą, asmeninį ir profesinį gyvenimą: tai darytų teigiamą poveikį aktyvesnio visų moterų dalyvavimo socialiniame ir politiniame gyvenime požiūriui, nes būtų puoselėjama optimali aplinka kaimo vietovėse, kuri paskatintų pačius įvairiausius asmenis, partnerystes, šeimas ir ypač moteris persikelti į kaimo vietoves bei mėgautis sveiku gyvenimo būdu;
24. tvirtai pritaria institucinės paramos didinimui, siekiant užtikrinti kaimo moterų politinį dalyvavimą ir galią arba atstovavimą; primygtinai laikosi nuomonės, kad būtina rengti mokymų veiklą, siekiant paskatinti kaimo moteris rinktis sritis ir sektorius, kuriuose joms atstovaujama nepakankamai, bei informavimo apie vadovaujamas pareigas einančių moterų svarbą kampanijas; ragina valstybes nares skatinti lyčių lygybę įvairiuose jų valdymo ir atstovavimo organuose, kad būtų skatinamas lygiateisis dalyvavimas visų tipų žemės ūkio organizacijose, asociacijose ir viešosiose institucijose;
25. ragina valstybes nares panaikinti vyrų ir moterų darbo užmokesčio bei pensijų skirtumą; pažymi, jog pensijos turėtų būti didinamos, siekiant užtikrinti teisingas pajamas, kad žmonės galėtų gyventi oriai ir niekada neatsidurtų žemiau skurdo ribos; akcentuoja būtinybę ginti valstybines, solidarumu pagrįstas ir universalias socialinės apsaugos sistemas, pagal kurias deramos pensijos būtų užtikrinamos visiems;
26. ragina užtikrinti geresnę prieigą prie aukštos kokybės viešųjų paslaugų ir infrastruktūros bei diegti plačiai prieinamus, veiksmingus ir įperkamus transporto sprendimus, kurie

būtų suderinami su darnaus vystymosi tikslais;

27. ragina valstybes nares įgyvendinti konkrečias priemones, kuriomis būtų sprendžiamas socialinės atskirties ir skurdo rizikos klausimas, ypatingą dėmesį skiriant prieigai prie įperkamo būsto, transporto ir energijos;
28. ragina Komisiją ir valstybes nares finansavimo programas ar paramos priemones rengti taip, kad mažesnės įmonės ir suinteresuotosios šalys nesunkiai įveiktų biurokratinę našta; ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti, kad asmenys ar smulkesnės organizacijos irgi galėtų susipažinti su finansavimo galimybėmis ir teikti paraiškas jam gauti ir kad tai darant jiems būtų teikiama pagalba;
29. ragina valstybes nares užtikrinti, kad moterys galėtų naudotis savo teisėmis visose visuomenės gyvenimo srityse, sykiu uždraudžiant visų formų diskriminaciją ir už ją baudžiant;
30. akcentuoja vertingą indėlį į lyčių lygybės skatinimą kaimo vietovėse įgyvendinant veiksmus pagal programą LEADER, kuri bendrai finansuojama Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai lėšomis ir kurios tikslas – įtraukti vietos suinteresuotąsias šalis į strategijų kūrimą ir įgyvendinimą, sprendimų priėmimą ir išteklių paskirstymą jų kaimo vietovių vystymo tikslais; ragina Komisiją ir valstybes nares stiprinti programą LEADER mažinant vietos valdžios institucijoms tenkančią administracinę našta ir supaprastinant prieigą, skatinant vietos atsakomybę už bendruomenės inicijuojamus plėtros projektus bei raginant moteris dalyvauti vietos veiksmų grupėse.

INFORMACIJA APIE PRIĖMIMĄ NUOMONĘ TEIKIANČIAME KOMITETE

Priėmimo data	16.6.2022
Galutinio balsavimo rezultatai	+: 24 -: 0 0: 1
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Isabella Adinolfi, Annika Bruna, Maria da Graça Carvalho, Margarita de la Pisa Carrión, Lina Gálvez Muñoz, Alice Kuhnke, Karen Melchior, Andželika Anna Możdżanowska, Maria Noichl, Sandra Pereira, Pina Picierno, Evelyn Regner, Diana Riba i Giner, María Soraya Rodríguez Ramos, Christine Schneider, Sylwia Spurek
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai	Michiel Hoogeveen, Ewa Kopacz, Aušra Maldeikienė, Predrag Fred Matić, Silvia Modig, Monika Vana
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai (209 straipsnio 7 dalis)	Marek Paweł Bałt, Milan Brglez, Maria Walsh

GALUTINIS VARDINIS BALSAVIMAS NUOMONĘ TEIKIANČIAME KOMITETE

24	+
ECR	Michiel Hoogeveen, Andželika Anna Mozdzanowska
ID	Annika Bruna
PPE	Isabella Adinolfi, Maria da Graça Carvalho, Ewa Kopacz, Aušra Maldeikienė, Christine Schneider, Maria Walsh
RENEW	Karen Melchior, María Soraya Rodríguez Ramos
S&D	Marek Paweł Balt, Milan Brglez, Lina Gálvez Muñoz, Predrag Fred Matić, Maria Noichl, Pina Picierno, Evelyn Regner
THE LEFT	Silvia Modig, Sandra Pereira
VERTS/ALE	Alice Kuhnke, Diana Riba i Giner, Sylwia Spurek, Monika Vana

0	-

1	0
ECR	Margarita de la Pisa Carrión

Sutartiniai ženklai:

+ : už

- : prieš

0 : susilaikė

INFORMACIJA APIE PRIĖMIMĄ ATSAKINGAME KOMITETE

Priėmimo data	25.10.2022
Galutinio balsavimo rezultatai	+: 36 -: 1 0: 10
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Mazaly Aguilar, Clara Aguilera, Atidzhe Alieva-Veli, Álvaro Amaro, Attila Ara-Kovács, Carmen Avram, Adrian-Dragoş Benea, Benoît Biteau, Daniel Buda, Isabel Carvalhais, Asger Christensen, Ivan David, Jérémy Decerle, Salvatore De Meo, Herbert Dorfmann, Luke Ming Flanagan, Dino Giarrusso, Martin Häusling, Martin Hlaváček, Krzysztof Jurgiel, Jarosław Kalinowski, Elsi Katainen, Camilla Laureti, Gilles Lebreton, Norbert Lins, Elena Lizzi, Chris MacManus, Colm Markey, Marlene Mortler, Ulrike Müller, Maria Noichl, Juozas Olekas, Eugenia Rodríguez Palop, Bronis Ropė, Bert-Jan Ruissen, Anne Sander, Simone Schmiedtbauer, Annie Schreijer-Pierik, Veronika Vrecionová, Sarah Wiener, Juan Ignacio Zoido Álvarez
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai	Franc Bogovič, Rosanna Conte, Marie Dauchy, Anna Deparnay-Grunenberg, Alin Mituța
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai (209 straipsnio 7 dalis)	Estrella Durá Ferrandis

GALUTINIS VARDINIS BALSAVIMAS ATSAKINGAME KOMITETE

36	+
ECR	Mazaly Aguilar, Bert-Jan Ruissen, Veronika Vrecionová
NI	Dino Giarrusso
PPE	Álvaro Amaro, Franc Bogovič, Daniel Buda, Salvatore De Meo, Herbert Dorfmann, Jarosław Kalinowski, Norbert Lins, Colm Markey, Marlene Mortler, Anne Sander, Simone Schmiedtbauer, Annie Schreijer-Pierik, Juan Ignacio Zoido Álvarez
RENEW	Atidzhe Alieva-Veli, Asger Christensen, Jérémy Decerle, Martin Hlaváček, Elsi Katainen, Alin Mituța, Ulrike Müller
S&D	Clara Aguilera, Attila Ara-Kovács, Carmen Avram, Adrian-Drașoș Benea, Isabel Carvalhais, Estrella Durá Ferrandis, Camilla Laureti, Maria Noichl, Juozas Olekas
THE LEFT	Luke Ming Flanagan, Chris MacManus, Eugenia Rodríguez Palop

1	-
ECR	Krzysztof Jurgiel

10	0
ID	Rosanna Conte, Marie Dauchy, Ivan David, Gilles Lebreton, Elena Lizzi
VERTS?ALE	Benoît Biteau, Anna Deparnay-Grunenberg, Martin Häusling, Bronis Ropé, Sarah Wiener

Sutartiniai ženklai:

+ : už

- : prieš

0 : susilaikė